

ZBERATEĽ[®] 2008

3

Ročník XIV.
Cena 59 Sk

ISSN 1335-8693

MESAČNÍK PRE ZBERATEĽOV • ODBORNÉ ČLÁNKY • INFORMÁCIE • INZERCIA

Nová slovenská pamätná strieborná minca (4 – 5)

Ďalšia výplatná známka emisného radu Mestá

Z PONUKY FIRMY ZBERATEĽ

Pestrý výber príťažlivých námetov (40 – 41)

Rakúsko pripravuje futbalový sviatok Európy (7)

Seriál o operenoch približuje rybárika (19)

Cesta dolu Váhom prichádza do pokojnejších vôd (32 – 35)

Blahoželania na Ukrajine možno ozdobiť aj známkou (8 – 9)

SÚŤAŽ

Puzzle z maďarských telefónnych kariet odкрývajú tvár známeho futbalistu (14 - 15)

Aký bol rok prasata? Porovnajte si predpovede so skutočnosťou (15)

Vážení čitatelia,

zima nás ani poriadne nevystrašila, a pred nami sú už sviatky jari. A ako dôkaz plynuceho času držíte v ruke tretie tohtoročné číslo. Jeho prípravu poznačil aj najkratší mesiac roka, keď každý redakčný deň pred uzávierkou má pre nás cenu zlata. Ale prispievateľom patrí tentokrát vďaka, pretože svoje príspevky nám poslali načas (aj keď numizmatika mala „náhradné voľno“).

Slovenská pošta, a. s., sa aj vo februári prezentovala len jednou známkou, vydanou v jeho predposledný deň. Príležitostné pečiatky od 15-násobnej tohtoročnej premiéry však teraz pauzovali. V týchto súvislostiach sme zaznamenali zaujímavú skutočnosť. Redakciu navštívil zástupca jedného jubilujúceho klubu filatelistov a oboznámil nás s materiálmi, ktoré k oslavám zabezpečili. Na otázku, či budú mať aj príležitostnú pečiatku, odpovedali:

K marcovému číslu Zberateľa

„Na tú sme už nemali peniaze...“. Iste, možno to komentovať, že klub mal lepšie hospodáriť, ale aj otázkou, či Slovenská pošta nemôže vyjsť klubom v ústrety aj nejakou prijateľnejšou cenou za vyrobenie pečiatky. Veď práve na rôznych slávnostných akciách si veľa záujemcov zhotovuje pamätňé materiály, zakúpi si poštové lístky, celinové obálky, poštové známky a iné produkty. Tie si nechá aj opečiatkovať, pričom služby pošty ani ďalej nevyužíja. Preto je tu namieste otázka: Nevrátia sa pošte náklady na príležitostnú pečiatku takýmto spôsobom?

Z doplneného tohtoročného emisného plánu sme sa tiež dozvedeli, že zamýšľané duálne označenie nominálnej hodnoty (v Sk aj eurách) na našich známkach nebude. O tejto problematike prinášame aj príspevok.

Z obsahu čísla ďalej spomenieme, že numizmatikom pribudla do zbierky nová pamätňá minca, M. Jobek v 119. MOT si všíma maďarské futbalové puzzle. Tradičný príspevok z poštovej histórie od D. Evinica približuje šekové poukážky, M. Bachratý sleduje osud nedostatočne označenej vyplatenej zásielky, J. Solava pokračuje v seriáli o operencoch – spoločníkoch človeka. V seriáli o ďalších zberateľských odboroch prinášame porovnanie zvláštnych automobilov s ich modelmi. Špecializovaným zberateľom ČSR II podáva svoj názor na hľadanie doskovú chybu na Košickom hárčeku J. Čtvrtečka. S A. Urminským putujeme ďalej dolu Váhom, teraz už na jeho strednom toku. Jubilejné 30. Zberateľské state venujeme majstrovi grafiky Vincentovi Hložníkovi. Číslo doplníme viacerými kratšími príspevkami, inzerciou, tradičnou ponukou a informujeme o možnostiach zúčastniť sa zberateľských stretnutí.

Želáme vám príjemné Veľkonočné sviatky a pritom veľa spokojných chvíľ strávených so Zberateľom.

Vaša redakcia

ZBERATEĽ®

Ročník XIV. - 2008 • Číslo 3 • Cena 59 Sk

Z OBSAHU / CONTENTS / INHALTS

- **Novinky Slovenskej pošty** / New issues of Slovak Post / Neuheiten der Slowakischen Post (3-4)
- **Z noviniek našich susedov** / Some new items of our neighbours / Aus Neuheiten unserer Nachbarn (6-9)
- **J. Čtvrtečka: Košický hárček – odlišný názor na retuš doskovej chyby** / Souvenir sheet of Košice - different opinion on retouch of plate flaw / Block Košice – unterschiedliche Meinung über die Plattenfahlerretouche (10-11)
- **-pem-: Duálne zobrazovanie nominálnej hodnoty na známkach** / Dual representation of face value on postage stamps / Nominalwertdualabbildung auf Briefmarken (12-13)
- **M. Jobek: Malé okienko telekartistu (119)** / Short column of a phonecard collector / Kurz über den Telephonkarten (14-15)
- **D. Evinic: Šekové poukážky** / Cheque orders / Die Scheckanweisungen (16-18)
- **J. Solava: Operence – spoločníci človeka – Rybárik obyčajný** / Birds – companions of people – The Common Kingfisher / Vögel – Gesellschafter des Menschen – Eisvogel (19)
- **M. Bachratý: Taxe percue – Poštovné zaplatené** / Taxe percue – postage paid / Taxe percue – Postgebühr bezahlt (22)
- **A. Paulinyová: Znáмка a známková grafika (16)** / Postage stamp and stamp graphics / Briefmarken und Entwurf von Briefmarken (24-25)
- **Ďalšie zberateľské odbory – modely automobilov** / Further collectors' interests – car models / Weitere Sammlungsfächer – Automodelle (28-29)
- **A. Urminský: Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna A. Medňanského (IV)** / Scenic way down the river Vah accompanied by baron A. Medňanský (IV) / Malerische Reise auf dem Váhflusse im Begleitung des Barones A. Medňanský / (32-34)
- **R. Fischer: Vincent Hložník – mistr grafiky (Príloha Zberateľské state č. 30)** / Vincent Hložník - master of graphics (Supplement Collectors' articles No. 30) / Vincent Hložník - Meister der Graphik / Beilage

ZBERATEĽ[®]

Mesačník pre filatelistov, numizmatikov, filokartistov, zberateľov telefónnych kariet a iných predmetov zberateľského záujmu

■ **Vydavateľ:** Anton Kulhánek ml., Bratislava. Registračné číslo časopisu: MK 1188 / 95 zo dňa 1. 2. 1995 | ISSN 1335-8693

■ **Adresa redakcie:** ZBERATEĽ, Račianska 17, 831 02 Bratislava, ☎ 02/2070 2674, e-mail: zberatel.redakcia@chello.sk.

■ **Redakčná rada:** RNDr. Milan Antala, dr. Ondrej Földes, Ing. Marian Jobek, Ing. Miroslav Gerec, PhDr. Elena Minarovičová (predsedníčka), Mgr. Antónia Paulinyová, RNDr. Michal Zika a dr. Severín Zrubec (čestný predseda).

■ **Redakcia:** Ing. Peter Malík, PhD. - šéfredaktor, Anton Kulhánek - člen redakcie, Martina Đurkáčová - grafická úprava, RNDr. Milan Antala - jazyková úprava, Mgr. Pavol Ondráška - preklad do angličtiny.

■ **Cena a predplatné:** Cena za jeden výtlačok 59 Sk. Pri odbere 11 ks a viac vydavateľ poskytuje 20% zľavu. Celoročné predplatné na rok 2008 (vrátane poštovného): Pre abonentov zo Slovenskej republiky 590 Sk, pre abonentov z Českej republiky 1053 Sk (860 Kč), pre abonentov z ostatnej Európy 1250 Sk (37 €), pre abonentov zo zámorských krajín 1600 Sk (67 USD).

■ Zasielanie príspevkov a inzerátov: Články napísané strojom, na počítači (PC formát WORD) zasielané elektronickou poštou, na CD, prinesené v USB kľúči alebo čitateľne napísané ručne. Obrazové podklady na ilustráciu formou zapožičania originálov na základe dohody, elektronickou cestou naskenovaných obrázkov (formát BMP, JPG alebo TIF, min. 300 dpi) alebo zaslaním kvalitnej reprodukcie.

Redakcia si vyhradzuje právo uverejniť aj príspevky, s ktorých obsahom sa nestotožňuje. Nevýžiadané rukopisy redakcia nevracia.

■ **Tlač:** Tlačiareň KOMPRINT, Borinská 8, 841 03 Bratislava 47, ☎ 02/6446 2403, fax: 02/6446 2404, e-mail: komprint@mail.eurotel.sk, www.komprint.com

■ Číslo 3/2008:

Redakčná uzávierka 21. februára 2008
Do tlače zadane 25. februára 2008
Dátum vydania 29. februára 2008

INFORMÁCIE O SLUŽBÁCH ZBERATEĽA

INZERÁTY

Cena jedného aj začatého riadku inzerátu je 25 Sk. Za zvýraznenie rámečkom účtujeme príplatok 35 Sk. Na trikrát opakovaný inzerát poskytujeme zľavu 30%. Abonentí časopisu majú v každom čísle prvých 5 riadkov inzerátu zdarma. Úhradu inzerátu, resp. potvrdenku o úhrade treba zaslať na adresu redakcie najneskôr so znením inzerátu. V záujme uverejnenia presného znenia inzerátov žiadame ich písať na stroji (počítači) alebo čitateľne paličkovým písmom. Za obsah zodpovedá podávateľ, inzeráty vecne neupravujeme a uverejňujeme ich v došlom poradí.

KOMERČNÉ INZERÁTY A REKLAMY

Cenu za uverejnenie plošných komerčných inzerátov a reklám na vnútorných čiernobielych stranách podľa dodaných predlôh účtujeme podľa požadovanej veľkosti plochy:

Celá strana A5 (128 x 180 mm)	3 200 Sk
Polovica strany A5 (128 x 90 mm)	1 900 Sk
Štvrtina strany A5 (64 x 90 mm)	1 000 Sk
Jedna osmina strany A5 (64 x 45 mm)	550 Sk

Pokiaľ nie je dohodnuté inak, redakcia si vyhradzuje právo rozhodnúť o mieste uverejnenia reklamy v časopise. Grafickú úpravu reklám, uverejnenie reklám na farebnej strane a iné neštandardné požiadavky, účtujeme podľa osobitného sadzovníka alebo na základe dohody.

OZNAMY O PODUJATIACH

Informácie nekomerčného charakteru o výmenných schôdkach, burzách a zberateľských stretnutiach sú uverejňované bezplatne.

PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

V tejto rubrike ponúkaný materiál možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava, ☎ 02 44 250 149, 0911 250149, e-mail: zberatel@chello.sk, v dňoch pondelok až piatok od 10.00 do 18.00 hod. Ponúkaný materiál možno objednať aj písomne, prípadne telefonicky. K cenám účtujeme poštovné a balné. Ceny ponúkaných materiálov platia (pokiaľ nie je uvedené inak) vždy len do vydania ďalšieho čísla časopisu Zberateľ alebo do vypredania zásob. Abonentom časopisu poskytujeme na ponúkaný tovar zľavu 5%.

PLATBY ZO ZAHRANIČIA

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- z Českej republiky: na účet Anton Kulhánek, číslo účtu 147 1883 123/0800, Česká spořitelna, pobočka Trutnov, do správy pre prijímateľa uveďte meno a druh platby
- z ostatných štátov Európy a Zámoria: na účet Anton Kulhánek-Zberateľ, číslo účtu 0170170280/0900, Slovenská sporiteľňa, a. s., Bratislava, IBAN: SK66 0900 0000 0001 70170280 BIC: GIBASK BX

PLATBY V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

za predplatné časopisu Zberateľ a za objednaný materiál

- peňažnou poukážkou typu H v hotovosti na adresu predajne Zberateľ, Račianske myto 1/D, 831 02 Bratislava,
- peňažnou poukážkou typu U v hotovosti na účet číslo: 0170170280/0900; vo variabilnom symbole uveďte číslo zo spravidelného listu k zasielanému tovaru,
- prevodom z účtu na náš účet č. 0170170280/0900; v správe pre prijímateľa uveďte predmet platby, v prípade predplatného uveďte adresu, na ktorú máme časopis poslať.

Redakcia Zberateľa na Račianskej 17 má nové tel. číslo:

☎ 02/2070 2674, e-mail zberatel.redakcia@chello.sk

návšteva redakcie v utork 10.30 – 12.00 hod., 13.30 – 16.00 hod.

Iný termín po dohode.

NOVÉ SLOVENSKE POŠTOVÉ ZNÁMKY A INÉ ZBERATELSKÉ MATERIÁLY

■ Veľká noc

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 2. 2008 príležitostnú poštovú známku „Veľká noc 2008“ s vyznačenou nominálnou hodnotou v tvare T2 50 g, ktorá zodpovedá tarife pre list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku.

Na známke sú zobrazené ľudové zvyky, ktoré sa spájajú s Veľkonočnými sviatkami.

Známku rozmerov 27 x 34 mm vrátane perforácie (na výšku) viacfarebným ofsetom vytlačila Poštovní tiskárna cenin Praha, a. s., v náklade 3 mil. kusov na tlačových listoch s 50 známkami. Znamka má č. 414.

Autorom výtvarného návrhu emisie je Katarína Vávrová.

Súčasne s poštovou známkou bola vydaná obálka prvého dňa s domicilom Bratislava a s pečiatkou FDC s dátumom 28. 2. 2008. Na FDC je zobrazený typický veľkonočný motív zobrazujúci tri deti s baránkami a korbáčom, ktorý je predzvesťou „šibačky“. Na pečiatke je znázornený štylizovaný motív veľkonočnej oblievačky.

Rytcym FDC je Vierošlav Ondrejčka. FDC jednoňa-

pomínajú zmrŕtvychvanie Ježiša Krista. Podľa kresťanskej tradície sa táto udalosť stala na tretí deň po jeho ukrižovaní, niekedy medzi rokmi 27 a 33 po Kr.

Veľká noc v katolíckom liturgickom kalendári sa začína vigíliou Nedele Vzkriesenia, trvá päťdesiat dní až do Turíc, a končí slávnosťou zostúpenia Ducha svätého. Zaujímavosťou tohto sviatku je fakt, že patrí k tzv. pohyblivým kresťanským sviatkom, ktorého presný dátum každoročne určuje cirkev. Cirkevné authority sa pritom neriadia solárnym kalendárom, ale veľmi archaickým – lunárnym kalendárom. V západnej kresťanskej tradícii sa Veľká noc stanovuje v období medzi 22. marcom a 25. aprílom (vrátane), pričom platí, že ide o nedeľu po prvom splne mesiaca v období po dni jarnej rovnodennosti (21. marec).

Najstaršia historická správa o slávení Kristovho zmrŕtvychvania pochádza z 2. storočia po Kr. Tento kresťanský sviatok významovo nadviazal na pôvodný židovský sviatok pesah, ktorý pripomína starozákonný odchod Izraelitov z Egypta pod vedením Mojžiša.

Hlavným symbolom Veľkej noci je baránok. V kresťanstve symbolizuje baránok Ježiša Krista, ktorý svojím obeťovaním „sníma hriechy sveta“. K ďalším kresťanským veľkonočným symbolom

patrí kríž (pripomínajúci ukrižovanie), oheň (symbolizujúci víťazstvo nad tmou a smrťou) a svieca (ako symbol vzkriesenia).

V slovanskom prostredí sa do symboliky veľkonočných sviatkov premietli aj archaické tradície spojené so sviatkami jari a oslavami plodnosti. V ľudových veľkonočných zvykoch na Slovensku sa stretávajú s hodovaním, maľovaním vajíčok, pletením vrbových korbáčov a tzv. „oblievačkou“ na Veľkonočný pondelok. Na strednom a západnom Slovensku prevažuje tzv. „šibačka“ (teda symbolické a zábavné šibanie dievčat a žien korbáčom), kým na východnom Slovensku prevláda polievanie. Tieto ľudové zvyky sa stali námetom pre tohtoročnú známku Veľká noc.

■ ZZ: Veľká noc 2008

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 2. 2008 k poštovej známke „Veľká noc 2008“ známkový zošitok.

Známkový zošitok obsahuje 10 ks známok emisie č. 414 „Veľká noc 2008“ s vyznačenou nominálnou hodnotou v tvare T2 50 g, ktorá zodpovedá tarife pre list 2. triedy do 50 g v tuzemskom styku.

Známkové zošitky ofsetom vytlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor.

rebnou ocelotlačou z plochej platne vytlačila tlačiareň TAB, s. r. o., Bratislava v náklade 3 100 ks.

Veľká noc alebo Veľkonočné sviatky (tiež Pascha z latinčiny a pesah z hebrejčiny) je najvýznamnejší kresťanský sviatok, ktorým si kresťania na celom svete pri-

■ CM: Veľká noc 2008

Slovenská pošta, a. s., vydala 28. 2. 2008 k poštovej známke „Veľká noc 2008“ carte maxima s motívom pleteného veľkonočného korbáča s farebnými stuhami na čipkovom pozadí.

Autorkou výtvarného návrhu carte maxima je akad. mal. Júlia Piačková. Carte maxima ofsetovou technikou vytlačila tlačiareň KNÍHTLAČ, Zohor. (spracoval **-pem-**)

NOVÉ MINCE

Pamätná strieborná minca 200 Sk Andrej Kmeť – 100. výročie úmrtia

Národná banka Slovenska vydala 12. februára 2008 pamätnú striebornú mincu nominálnej hodnoty 200 Sk k 100. výročiu Andreja Kmeťa.

Autor výtvarného návrhu mince je Štefan Novotný, mincu vyryl Dalibor Schmidt. Mincu priemeru 34 mm hmotnosti 18 g z 900 dielov striebra (Ag 900) a 100 dielov meďi (Cu 100) vyrobila Mincovňa Kremnica. Náklad v bežnom vyhotovení je 4 000 ks, vo vyhotovení proof 3 400 ks (limitovaný náklad je max. 8 500 ks).

Na líci mince sú v kompozícii štylizovanej mohyly v tvare písmena M, symbolizujúceho múzeum a Muzeálnu slovenskú spoločnosť, zobrazené atribúty muzeálnej

zbierkovej činnosti. Gotické prvky architektúry symbolizujú mimoriadnu hodnotu kultúrneho dedičstva siahajúceho do vzdialenej minulosti, hodiny sú symbolom plynutia času, drevenica a starý kríž z cintorína zastupujú dedinskú architektúru. Názov štátu SLOVENSKÁ REPUBLIKA je v opise pri hornom okraji mince a pod ním je štátny znak Slovenskej republiky. Označenie nominálnej hodnoty 200 Sk je v spodnej časti mincového pola. Rok vydania 2008 je umiestnený pri pravom spodnom okraji mince a pod ním je iniciálka priezviska autora výtvarného návrhu Štefana Novotného N a značka Mincovne Kremnica.

Na rube mince je v strede mincového pola zobrazený portrét Andreja Kmeťa, v pravej časti doplnený fragmentmi predmetov z jeho zberateľskej činnosti. Pri ľavom okraji je v opise meno a priezvisko ANDREJ KMEŤ a pri pravom okraji sú letopočty jeho narodenia a úmrtia 1841 – 1908.

Na hrane je nápis POZNÁVAJME KRAJE SVOJE A POZNÁME SAMÝCH SEBA.

Múzeum Andreja Kmetu v Martine

Andrej Kmet (19. 11. 1841 – 16. 2. 1908) – kňaz, národovec a vedec amatér – botanik, archeológ, etnograf a múzejník, je jedným z posledných polyhistorov slovenských národných dejín. Patril k popredným predstaviteľom a organizátorom vedeckého a kultúrneho života

a je považovaný za zakladateľa slovenského múzejníctva.

Narodil sa 19. novembra 1841 v Bzenici. Po absolvovaní ľudovej školy a gymnázia vyštudoval teológiu v Ostrihome a v roku 1865 bol vysvätený za kňaza. Pôsobil ako kaplán v Senohrade, farár v Krnišove a Preňčove. Od roku 1906 žil na dôchodku v Turčianskom sv. Martine, kde 16. februára 1908 zomrel. Pocho-

vaný je na Národnom cintoríne v Martine.

Andrejovi Kmetovi patrí popredné miesto ako zakladateľovi Slovenského národného múzea, ako aj iniciátorovi založenia Muzeálnej slovenskej spoločnosti v Turčianskom Sv. Martine (1893), ktorej hlavným programom bola záchrana pamiatok národnej minulosti a bol jej prvým a doživotným predsedom. Zaslúžil sa o výstavbu prvej budovy Slovenského národného múzea v Turčianskom Sv. Martine (1906 – 1907). Jeho rozsiahle zbierky archeológie, ľudovej kultúry, histórie, živej aj neživej prírody sa stali základom zbierok prvého národného múzea Slová-

kov. Múzeu daroval množstvo zbierok, medzi prvými bola geologická zbierka. K najznámejším exponátom dodnes patrí kostra mamuta z Beše. K najcennejším patrí dosiaľ neprekonaný herbár obsahujúci viac ako 77 tisíc položiek.

Venoval sa aj osvetovej práci, písal články zamerané na modernizáciu poľnohospodárstva, založil ovocinársky spolok v Krupine. Je autorom množstva popularizačných i odborných článkov a knižných prác. K najznámejším patrí jeho *Hospodár na Slovensku* (1875), či dosiaľ neprekonaná *Veleba Sitna* (1893).

Jeho najväčšou láskou bola však príroda. Skúmal flóru Hontu a Štiavnických vrchov a osobitne sa venoval štúdiu ruží. Z jeho herbárových položiek čerpali aj zahraniční bádatelia. Jeho meno nesú viaceré rastliny a huby (napr. ruža Kmetova – *Rosa Kmetiana Barb.*). Výsledky tejto práce mu umožnili preniknúť do pragmatického sveta vedy a zapísali jeho meno do zoznamu slovenských, ale aj európskych vedeckých kapacít.

Zaujímal sa aj o etnografiu, folkloristiku a slovenské ľudové umenie propagoval aj v zahraničí. Počas života sa stal členom viacerých domácich a medzinárodných vedeckých spoločností (člen Uhorskej prírodovednej spoločnosti v Budapešti, Zoologicko-botanickej spoločnosti vo Viedni, Národopisnej spoločnosti Národopisného múzea v Prahe). Meno Andreja Kmetu nesie najstaršie pracovisko Slovenského národného múzea v Martine a tiež mnohé ulice a námestia.

(z podkladov NBS spracoval -pem-)

Z NOVINIEK NAŠICH SUSEDOV

Česká republika

Česká pošta vydala 30. 1. 2008 ďalšiu známku emisného radu **Krásna kvetov**, keď zobrazená je **ruža**

(*Rosa*). Znáмка nominálnej hodnoty 10 Kč bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou s trojfarebnou hĺbkotlačou (kresbu známky podfarbuje iridescentná farba so sklopným efektom) na tlačových listoch so 100 známkami a má kat. č. 0543.

Česká pošta vydala 30. januára 2008 aj dve známky, **Brána s pávom** (pôvodne vydaná 26. 1. 2005 s nominálnou hodnotou 7,50 Kč)

a **Zátišie s vínom** (pôvodne vydaná 22. 2. 2006 s nominálnou hodnotou 12 Kč) v upravených tlačových listoch s deviatimi známkami a 12 kupónmi. Časť nákladu

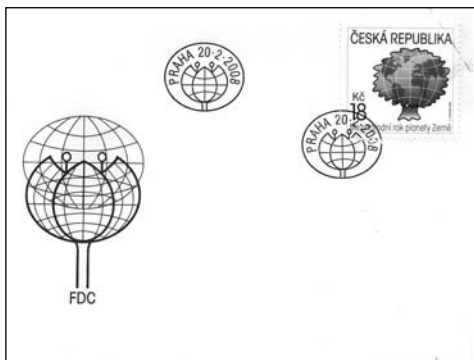

oboch známok, vytlačených viacfarebným ofsetom v zmenených farbách má prázdne kupóny na zhotovenie prítláčí podľa želania zákazníka.

V obraze známky Brána s pávom nominálnej hodnoty 10 Kč je ozdobná kovaná brána, na ktorej vrcholku sedí páv s trubačom na chrbte. Pootvorená brána a oba ďalšie symboly evokujú „cestu k sláve“. Znáмка má kat. číslo 0544.

Na známke Zátišie s vínom nominálnej hodnoty 17 Kč je kompozícia hrozna s pohárom červeného vína a kvetmi. Znáмка má kat. číslo 0545.

Medzinárodný rok planéty Zem vyhlásený Organizáciou Spojených národov na rok 2008 je námetom známky nominálnej hodnoty 18 Kč, ktorú Česká pošta vydala 20. februára 2008. Cieľom Roku Zeme, ktorého podtitulom je „Geovedy pre spoločnosť“, je pripomenúť a priblížiť význam geovied pre celosvetový udržateľný rozvoj, obmedzenie prírodných rizík, racionalizáciu výstavby a optimálne využívanie prírodných zdrojov. Má tiež motivovať mladých ľudí na vysokoškolské štúdium geologických vied. Medzinárodný rok planéty Zem

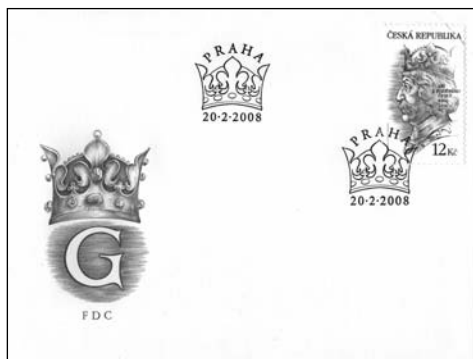
vyvrcholil 33. Medzinárodným geologickým kongresom v hlavnom mesta Nórska. Na známke s kat. číslom 0546, vytlačenej viacfarebným ofsetom na tlačových listoch s 35 známkami, je Zem štýlizovaná ako svieži zeleň strom s kmeňom vo farbách vnútra našej planéty.

Česká pošta vydala 20. 2. 2008 k **550. výročiu zvolenia Jiřího z Poděbrad za českého kráľa** známku nominálnej hodnoty 12 Kč.

Jiří z Poděbrad (1420 – 1471) pochádzal z popred-

ného českého šľachtického rodu pánov z Kunštátu a Poděbrad, ktorý bol stúpencom umierneného husitského krídla. V r. 1444 sa stal vodcom zjednotených českých utrakvistov a r. 1448 sa zmocnil Prahy ovládanej katolíckymi juhočeskými pápmi. Roku 1452 bol zvolený za zemského správcu Českého kráľovstva, ktorým ostal i počas panovania mladého kráľa Ladislava Po-

hrobka (1453 – 1457). Jiřímu sa podarilo skončiť mocenské rozbroje a stabilizovať politické i hospodárske pomery v krajine. Po smrti kráľa Ladislava bol 2. marca 1458 jednomyselne zvolený za českého kráľa. Usiloval sa o náboženskú toleranciu medzi českými utrakvistami a katolíckymi. Zabezpečil krajine ekonomickú prosperitu a medzinárodný rešpekt. Do svetových dejín sa zapísal svojou snahou o vytvorenie mierovej únie európskych kresťanských panovníkov (1463 – 1464), ktorí by spory riešili mierovou diplomatickou cestou. Politicky sa opieral o mestá a nižšiu šľachtu. Mal štyroch synov, ale nástupníctvo ponúkol poľským Jagelloncom, aby si zabezpečil ich podporu v boji s odbojným katolíckym panstvom a s cudzími vojskami na čele s uhorským kráľom Matyášom Korvínom. Jiří z Poděbrad bol posledným domácim panovníkom na českom tróne. Znáмка (kat. č. 0547) bola vytlačená rotačnou ocelotlačou kombinovanou s hĺbkotlačou na upravených tlačových listoch s ôsmimi známkami v strede s kupónom. Na známke je portrét Jiřího z Poděbrad z profilu, na kupóne kráľovská pečať a faksimile jeho podpisu.

Rakúsko

Rakúsko žije prípravou na tohtoročné **majstrovstvá Európy vo futbale**, ktoré poriada spolu so svojim južným susedom – Švajčiarskom, a ktoré sa uskutočnia od 7. do 29. júna v štyroch rakúskych a štyroch švajčiarskych mestách. Dôkazom toho je aj aktivita Rakúskej pošty, keď v spolupráci s krajskými školskými správami minulý rok

vyhlásila pre žiakov od siedmeho ročníka súťaž návrhov na poštové známky. Preto tisíce žiačok a žiakov sa v rámci hodín výtvarnej výchovy snažilo nakresliť svoje predstavy a najlepšie stvárniť tému majstrovstiev.

Na základe výberu odbornej poroty Rakúska pošta vydala 4. februára 2008 dve známky nominálnej hodnoty 55 centov (základná tarifa vo vnútroštátnej preprave).

Návrh na prvú známku nakreslila Corina Payr, 19-ročná študentka gymnázia z Eisenstadtu, keď mapu Európy stvárnila ako mozaiku, poskladanú z futbalových lôpt. (obr. na obálke).

Autorkou druhého návrhu je 14-ročná žiačka Alexandra Payer z Waidhofenu, keď obrysy poriadajúcich krajín zobrazila ako futbalové ihrisko, nad ktorým sú maskoti majstrovstiev a futbalové lopty (obr. hore). Znáмка v náklade po 500 000 kusov ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň.

Rakúska pošta vydala 15. februára 2008 hářček k **Svetovej filatelistickej výstave WIPA 2008**, ktorá sa v dňoch 18. až 21. septembra 2008 uskutoční vo Viedni. Hářček tvorí súťaž troch známok (po 55 centov, bez prí-

platku) v tvare trojuholníka, tvoriace spolu písmeno **W**. Na známkach, ktoré boli jednotlivito vydávané postupne v rokoch 2006 (26. augusta), 2007 (16. marca) a 2008 (18. januára), sú zobrazené monumenty Viedne (Prater, Svätoštefanský dóm, Glorietta).

Náklad hárčeka je 250 000 kusov, z ktorých 150 000 kusov je určených pre abonentov novinkovej služby (uzávierka bola 15. 12. 2007). Zvyšok nákladu bude k dispozícii návštevníkom výstavy, keď hárček bude možné zakúpiť len spolu so vstupenkou (9 eur).

Hárček hlbkotiľkou vytlačila Rakúska štátna tlačiareň.

Pretože vľahjšia súťaž žiakov v návrhoch na známky k tohtoročným **majstrovstvám Európy vo futbale** mala veľký úspech, odborná porota vybrala aj ďalšie ori-

ginálne kresby, ktoré po grafickej úprave vytvoria viackusovú známkovú sériu.

Známku nominálnej hodnoty 65 centov podľa návrhu 17-ročnej Saskie Puchegger z Wiener Neustadtu Rakúska pošta vydala 19. 2. 2008. Na známke nad modrou mapou Európy dominuje futbalová lopta, okolo ktorej je 12 žltých hviezdíček zo znaku Európskej únie.

Známku ofsetom vytlačila Rakúska štátna tlačiareň v náklade 500 000 kusov.

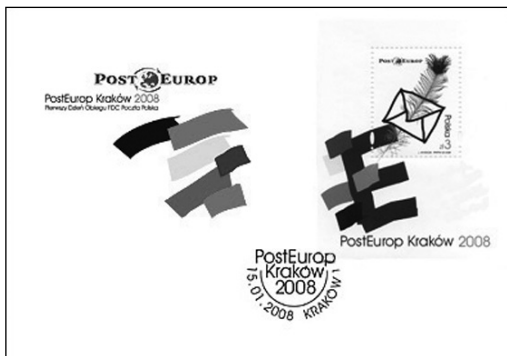
Ďalšie tri známky tejto série by mali byť vydané v marci.

Poľsko

Pri príležitosti plenárneho zasadania Asociácie verejných európskych poštových operátorov (**PostEurop**) v dňoch 16. a 17. januára 2008 v Krakove, Poľská pošta vydala 15. januára 2008 príležitostný hárček so známku nominálnej hodnoty 3 zł.

Zasadanie sa konalo v období, keď Poľská pošta oslavuje 450. výročie a mesto Krakov si vlni pripomenulo 750. výročie svojho založenia.

PostEurop združuje 43 národných poštových operátorov. Asociácia bola založená v roku 1993, zasadá kaž-

do ročne v inom členskom štáte. Sídlo je Brusel. Aktivity asociácie sa sústreďujú na analyzovanie európskeho trhu, zavádzanie nových technológií a na skvalitňovanie a zefektívnenie poštových služieb. Vyhlasuje tiež témy, ktoré vychádzajú na známkach v emisnom rade Európa. Od roku 2002 zároveň hodnotí najlepšie spracovanú známku spoločného námetu. Ako najlepšia známka k 100. výročiu skautingu (vľahjší námet) bola vyhlásená známka Arménska.

Kresba hárčeka spája symboliku pošty, mesta Krakov a farebnú paletu zo zástav jednotlivých členských krajín. Logo PostEurop je na známke. Hárček rozmerov 70 x 90 mm bol vytlačený ofsetom v náklade 400 000 kusov. Súčasťou emisie je obálka dňa vydania s pečiatkou prvého dňa.

Ukrajina

Ukrajinská pošta vydala 26. januára 2008 sériu štyroch známok k tohtoročným **olympijským hrám**

v Pekingu. Na známkach sú zobrazené športy lukostrelba (nominálna hodnota 1 UAH), šerm (1,30 UAH), dráhová cyklistika (2,47 UAH) a veslovanie (3,33 UAH). Známky boli vytlačené viacfarebným ofsetom v náklade po 230 000 kusov, súťažou štyroch známok v štvorblo-

ku, pričom tlačový list obsahuje dva štvorbloky. Na pravom okraji TL je zobrazený bežec s olympijským ohňom.

Šiesty február 2008 bol dňom vydania ďalšej ukrajinskej známky – **gratulačnej**. Upravený tlačový list obsahuje 22 známok nominálnej hodnoty 1 UAH s rovnakým počtom kupónov určených na prítlač („personalizáciu“).

Ukrajinská pošta vydala 15. februára 2008 výplatnú známku nominálnej hodnoty 30 k s vyobrazením historickej **fajky**. Znáмка bola vytlačená ofsetom v náklade 30 mil. kusov na tlačových listoch s 90 známkami.

(spracoval -pem-)

Nové euromince

Prvého januára 2008 vstúpili do Eurozóny so spoločnou menou ďalšie dva štáty: Cyprus a Malta. Prinášame vyobrazenia euromincí Cypru.

Mince 1 € a 2 € zobrazujú modlu v tvare kríža z medenej doby (3000 rokov pred n. l.). Tento typický príklad cyperského prehistorického umenia vyjadruje postavenie Cypru v centre civilizácie.

1 €

50 centov

Na minciach 10, 20 a 50 centov sa nachádza kyrénska obchodná loď zo štvrtého storočia pred našim letopočtom, ktorá symbolizuje námornú históriu ostrova a jeho kľúčovú úlohu v obchodnej výmene.

20 centov

10 centov

5 centov

Mince 1, 2 a 5 centov nesú motív muflóna – druhu divej ovce, ktorá je typickým predstaviteľom fauny na Cypre.

2 centy

1 cent

(podľa www.ecb.int)

Košický hářček – odlišný názor na retuš doskovej chyby na HP 8

Časopis Merkur Revue vo svojom šiestom čísle ročníka 2007 uverejnil príspevok známeho českého zberateľa **Jaroslava Čtvrtečku**, zaoberajúceho sa štúdiom rozlíšenia hářčiek pochádzajúcich z rôznych tlačových dosiek. Nedávno dokončil významnú štúdiu o Košickom hářčku, keď identifikoval skutočné rozloženie jednotlivých hářčkových polí na tlačovej doske (redakcia v spolupráci s autorom pripravuje uverejnenie tejto štúdie).

Pri tejto práci prišiel aj k zaujímavým záverom týkajúcich sa doskovej chyby, ktorú objavil a v roku 1988 vo Filatelii publikoval Ing. Zděnek Fritz. Vzhľadom na skutočnosť, že Košické vydanie a Košický hářček stále pútajú záujem zberateľov ČSR II aj na Slovensku, požiadali sme p. Jaroslava Čtvrtečku o umožnenie uverejnenia jeho článku aj v časopise Zberateľ.

Tento článok uverejňujeme aj napriek skutočnosti, že objaviteľ predmetnej doskovej chyby, ktorá sa stala najhladanejšou na Košickom hářčku, sa so závermi pána Čtvrtečku nestotožňuje (uvádza ich v rovnakom čísle MR ako priamu reakciu), avšak chceme, aby sa aj čitatelia Zberateľa oboznámili s odlišným názorom na okolnosti súvisiace s výskytom hladanej doskovej chyby.

V publikovanom príspevku zároveň používame označenie farby známky 5 K a samotného znaku, v ktorom sa dosková chyba vyskytuje, ako **sivozelená** (namiesto nesprávneho pomenovania „sivočierna“).

Redakcia

Retuš doskovej chyby v štátnom znaku medzi známami 2 K a 5 K na Košickom hářčku, pochádzajúcom z ôsmeho hářčkového poľa (tzv. zárez v chvoste leva), bola zaradená do špecializovaných katalógov na základe príspevku Ing. Zdeňka Fritza, uverejnenom v časopise Filatelie č. 5/1988, str. 136. Záver o retuši tejto dosko-

vej chyby nebol doteraz v literatúre spochybnený ani vyvrátený. Úvodom chcem podotknúť, že v čase uverejnenia spomínaného príspevku som autorovi oponoval jeho názor o retuši chyby, avšak moja argumentácia v tom čase nebola pre autora dostatočná.

Rekapitulácia názorov autora o doskovej chybe na HP 8 a retuši tejto chyby:

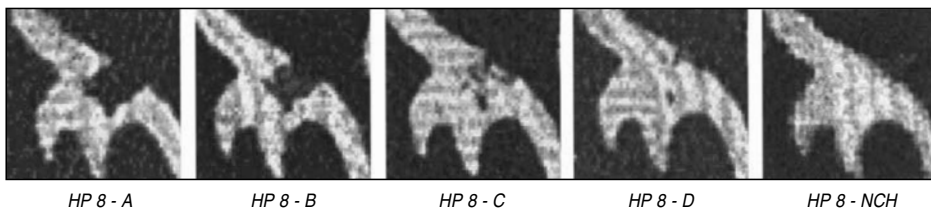
1. Dosková chyba (DCH) veľmi krátkej existencie, ktorá nepatrí medzi náhodné chyby. Podľa označenia Kassaya, ide o terciárnu chybu v malej časti nákladu v počiatočnom štádiu tlače tlačovú doskou 2 pre sivozelenú farbu.
2. Nepatrná chyba veľkosti asi 0,5 x 0,7 mm bola zrejme skoro zistená a okamžite retušovaná.
3. Autor pripúšťa prvok náhody – nájdenie tejto nepatrnej doskovej chyby tlačiarom.
4. Autor sa nezaobrá príčinou vzniku chyby ani časovým priebehom chyby.

5. Autor síce pripúšťa zložitosť, či vo väčšine prípadov dokonca nevykonateľnosť retuše chyby, zároveň však konštatuje, že retuš chyby sa v rámci možnosti zhruba podarila.
6. Autor neuvádza spôsob vykonania konkrétnej retuše vo vnútri kresby, ani nespomína nástroj, ktorým by mohla obsluha tlačového stroja odstrániť chybu.

Dlhoročné štúdium problematiky hárdčka mi umožňuje podať dostatočne odlišné vysvetlenie vývoja tejto katalogizovanej DCH i jej retuše.

Vývojové fázy A, B, C, D doskovej chyby

Z vyobrazení je zřejmé, že označenie „stopy po retuši DCH HP8 - tri sivozelené škvŕny“ nie je v poriadku. Na vyobrazení fázy C a D nie je jasné, kde sú uvedené tri škvŕny. Ak budeme uvažovať počet výskytu jednotlivých fáz chyby, potom počet hárdčiek A môže byť niekoľko sto kusov. Úvaha o 300 kusoch nebude ďaleko od skutočnosti, počet hárdčiek B, na ktorých je viditeľné zmenšenie veľkosti (predovšetkým okrajov) i zníženie výraznosti chyby, je minimálny, fáza C a D a ich medzistupne sú na ostatnej prevažnej časti nákladu.

Príčiny vzniku a časový priebeh doskovej chyby a úloha obsluhy tlačového stroja

1. V procese kopírovania predlohy na druhú tlačovú dosku pre sivozelenú farbu (SZ 2) sa na miesto budúcej chyby dostala pravdepodobne nečistota – čiastočka z uhlíkovej lampy kopírovacieho rámu (HP 8 je podľa identifikovaného umiestnenia na tlačovej doske okrajovým poľom tlačového hárdku). Chyba mohla vzniknúť aj zásahom pri retuši negatívu pre SZ 2, keď sa na miesto chyby dostalo nepatrné množstvo retušovacej farby. Rôzna transparentnosť chyby sa prejavila odlišným nakopírovaním. Platí, že čím menšia transparentnosť nečistoty, tým väčšia trvanlivosť

nakopírovania, a tým i vlastnej tlače, a naopak. Väčšia časť plochy chyby bola tzv. podkopírovaná. Na začiatku tlače sa odtlačila celá plocha chyby, v priebehu niekoľkých desiatok až stoviek výtlačkov z chyby zostalo niekoľko nepatrných škvŕn, a tie v priebehu ďalšej tlače menili svoj tvar, veľkosť a sýtosť. Sú známe nálezy chyby v takmer jej pôvodnom tvare, ale už v svetlejšom odtieni, s porušením obvodových strán plochy chyby (fáza B).

Existuje úvaha, že náhodná chyba (NCH) na tlačovej doske SZ 1 (náznak malej škvŕny nezasahujúcej do bielej plošky chvosta na časti nákladu – pozri obr. HP 8 - NCH) nadväzujúca na plošku chyby tlačovej dosky SZ 2, je súčasťou chyby vyskytujúcej sa na montážnej zostave na zhotovenie tlačových dosiek 1 a 2. Táto náhodná chyba bezprostredne nenadväzuje na chybu tlačovej dosky.

2. Výskyt chyby na niekoľkých desiatkach až stovkách hárdčiek tlačných doskou SZ 2 znamená, že po niekoľkých minútach od začiatku tlače sivozelené

farby sa pôvodná veľkosť chyby zmenila na niekoľko nepatrných škvŕn. Pri rýchlosti tlače 3 600 hárdkov/hod by sa za 5 minút vytlačilo 300 hárdkov, čo je predpokladaný výskyt uvedenej chyby. Práve toľko času by mala obsluha na zistenie chyby, ktorá bola objavená až po viac ako 40 rokoch.

3. Úloha obsluhy tlačového stroja je dodržať predpísanú kvalitu tlače, nepripustiť menej kvalitnú či nekvalitnú tlač, predovšetkým nepripustiť chyby následkom nesprávneho nastavenia farebníkových a vodových valcov. Zanedbateľná chyba veľkosti 0,5 x 0,7 mm medzi neprípustné chyby nepatrí. Aj keby túto chybu obsluha zistila a posúdila ako neprípustnú, predchádzajúce výtlačky s chybou by následne musela vyradiť ako chybné a zničiť. Týmto sa tiež nepotvrďuje teória o retuši chyby.

Záver: Označenie RE HP 8 – stopy po retuši DCH HP 8 – tri sivozelené škvŕny uvádzané v špecializovaných katalógoch považujem za **nesprávne**.

Jaroslav Čtvrtečka

Literatúra: 1. Fritz Zd.: *Znovu Košický aršík...*, Filatelie 5/1988, str.136-137

Duálne zobrazovanie nominálnej hodnoty na známkach

V procese prípravy na zavedenie spoločnej meny štátov Európskej únie od roku 2002, Rada Európskeho spoločenstva z dôvodu ochrany ekonomických záujmov spotrebiteľov nariadila v čase pred zavedením eura tzv. duálne zobrazovanie cien.

Duálne zobrazovanie cien sa potom zaviedlo všade tam, kde sa uvádzala peňažná čiastka, cena alebo hodnota v domácej mene. Duálne zobrazenie cien sa týkalo všetkých cien tovarov a služieb, keď medzi služby vo verejnom záujme patria aj poštové služby.

Preto jednotlivé poštové správy štátov Európskej únie (EÚ), ktoré prešli od 1. januára 2002 na jednotnú menu EURO, teda všetky štáty EÚ s výnimkou Veľkej Británie, Švédska a Dánska (tie si ponechali vlastnú menu), museli riešiť aj transparentnosť poštových služieb.

Z týchto dôvodov sme od roku 1999 vo vydávaní poštových známok štátov Európy, ktoré od roku 2002 prešli na spoločnú menu, zaznamenali významné zmeny. Tie sa prejavili v tom, že viaceré poštové správy pristúpili k vydávaniu poštových známok s nominálnou hodnotou vyznačenou symbolom (číslou alebo písmenom) pre definovanú službu. Väčšinou sa tarifa označovala veľkými písmenami. Tieto známky ostali v platnosti aj po zavedení spoločnej meny.

Prevažná väčšina štátov EÚ prechádzajúcich na euro v rôznych obdobiach od roku 1999 až do konca roka 2001, však zvolila duálne označenie nominálnej hodnoty, keď popri údají o hodnote v domácej mene je na známkach podľa stanoveného prepočtu aj vyjadrenie v eurách (€). Tieto známky ostali v platnosti aj po roku 2002. Od roku 2002 je na známkach európskych štátov s jednotnou menou len údaj v eurách.

ruára 1999 sa v rámci vlastnej emisnej činnosti pripojilo aj San Marino.

Monaco vydalo prvú známku s duálnym označením takisto 28. januára 1999, v ďalšom období sa však všetky vydávané známky takto neoznačovali.

známky prvýkrát vydalo 1. októbra.

Írsko vydalo prvú známku s duálnym označením 22. mája 2000, druhú 2. augusta 2000, následne v roku 2001 sa takto označovali už všetky vydané známky.

V roku 2000 začalo duálne označovať poštové známky

Španielsko (6. októbra) a 9. novembra aj **Nemecko**, keď sa takto vydávali až do konca roka 2001.

V roku pred rokom zavedenia eura sa svo-

jou emisnou činnosťou pridali 15. februára 2001 **Vatikán**, potom **Grécko** (15. mája 2001) a ako posledné, 2. júla 2001, **Holandsko**.

Atypicky sa zachovalo **Luxembursko**, keď známky s duálnym označením vôbec nevydalo, ale už od 1. októbra 2001 začalo vydávať známky s údajom nominálnej hodnoty len eurách.

Ani **Fínsko** nevydalo žiadnu známku s duálnym označením. V rokoch pred zavedením eura však vydalo

Portugalsko sa pridalo 15. marca 1999 a pokračovalo až do konca roka 2001.

Francúzsko vydávalo známky s duálnym označením od 5. júla 1999 a potom v roku 1999 nasledovalo **Belgicko**, ktoré takéto

viac známok s nominálnou hodnotou vyjadrenou číselným symbolom.

Úplne neutrálne sa zachovalo **Rakúsko**, keď pred rokom 2002 vydávalo známky v duchu svojej tradičnej

emisnej politiky, teda nevydalo žiadnu známku so symbolom nominálnej hodnoty, a len jednu známku s duálnym označením (7. mája 1999). Táto známka stratila platnosť spolu

ostatnými známkami šilingovej meny. Ale už od 1. januára 2002 všetky známky majú nominálnu hodnotu uvedenú v eurách.

Zo štátov, ktoré zaviedli euro neskôr, **Slovinsko** pribežne vydávalo známky so symbolom nominálnej hodnoty vyjadreným veľkým písmenom, od 1. januára 2007 majú známky nominálnu hodnotu uvádzanú v eurách.

Malta, ktorá spolu s Cyprusom pristúpila do Eurozóny so spoločnou menou 1. januára 2008, vydala 26. decembra 2006 päť známok a celý ročník 2007 s duálnym označením. Známky vydané v roku 2008 majú nominálne hodnoty vyjadrené už len v eurách. **Cyprus** začal vydávať známky s duálnym označením v druhom polroku 2007. Od

roku 2008 vydáva poštové známky už len v eurách.

Slovensko predpokladá prijať euro v roku 2009. Slovenská pošta vydala prvú známku s nominálnou hodnotou vyjadrenou symbolmi vo februári 2007.

Aj v emisnom pláne na rok 2008 sa počíta s vydaním viacerých známok s takýmto označením, pokrývajúcich najčastejšie používané tarify v poštovom styku, pričom ich platnosť bude pokračovať aj po zavedení eura. Pôvodne avizované známky s duálnym označením z dôvodu nesúlada s platnou legislatívou vydané nebudú.

Možnosť vypotrebovať slovenské známky s vyznačenou nominálnou hodnotou v Sk do roka po zavedení eura umožnia aj známky nominálnych hodnôt nižších ako je základná tarifa (v hodnotách eurominci), ktoré by mali byť vydané hneď po zavedení eura. Týmto známkami bude možno dofrankovať zásielku, ak nominálna hodnoty známky v Sk je nižšia ako platná tarifa.

Prehľad zavedenia duálneho označenia na známkach štátov EÚ

Belgicko:	od 1. októbra 1999 až do konca roka 2001
Cyprus:	od druhého polroka 2007, euro od 1.1.2008
Fínsko:	bez duálneho označenia, len známky so symbolmi nominálnej hodnoty
Francúzsko:	od 5. júla 1999 až do konca roka 2001
Grécko:	od 15. mája 2001 do konca roka 2001
Holandsko:	od 2. júla 2001 do konca roka 2001
Írsko:	22. mája a 2. augusta 2000 po jednej známke, potom od 24. januára 2001 až do konca roka 2001
Luxembursko:	bez duálneho označenia, ale už od 1.10.2001 len euro
Malta:	od 29. decembra 2006 do konca roka 2007, euro od 1.1.2008
Monaco:	od 28. januára 1999 do konca roka 2001 (v roku 1999 výnimky),
Nemecko:	od 9. novembra 2000 do konca roka 2001
Portugalsko:	od 15. marca 1999 do konca roka 2001
Rakúsko:	7. mája 1999 jedna známka s duálnym označením, bez symbolov nominálnej hodnoty, od roku 2002 euro
San Maríno:	od 12. februára 1999 až do konca roka 2001
Slovinsko:	bez duálneho označenia, len známky so symbolmi, euro od 1.1.2007
Španielsko:	od 6. októbra 2000 až do konca roka 2001
Taliansko:	od 28. januára 1999 súvisle až do konca roka 2001
Vatikán:	od 15. februára 2001 až do konca roka 2001
Rakúsko pre OSN:	od 1.1.2000 až do konca roka 2001

(spracoval -pem-)

Ronaldinho – maďarské futbalové puzzle

O puzzle z TK som už písal viackrát, naposledy v MOT 112 – vtedy o „šachovom“. Aj dnes by som rád opísal ďalšie zaujímavé športové puzzle, ktoré sa mi prednedávnom podarilo získať od maďarských zberateľov v nepoužitom stave. Už v minulosti som konštatoval, že Maďarsko sa stalo v porovnaní s okolitými krajinami doslova „veľmocou“ v oblasti vydávania puzzle z TK (podotýkam, že rozsah tohto článku mi neumožňuje spracovať informácie ešte aj o ďalších maďarských puzzle z TK, ktoré som v poslednom období získal... teda niekedy nabudúce). Tak ako predchádzajúce šachové puzzle aj toto futbalové puzzle je prívätne vydanie a celé je venované dnes už veľkej futbalovej hviezde, brazílskemu futbalovému virtuózoovi, ktorý sa oficiálne volá Ronaldo de Assis Moreira, ale mnoho fanúškov ho pozná pod prezývkou Ronaldinho Gaúcho. Takmer všetci ho však poznajú, vrátane veľkého počtu ľudí, ktorí sa o futbal alebo všeobecne o šport nezaujímajú, jednoducho pod menom Ronaldinho. Rodák z brazílskeho mesta Porte Alegre (v južnej časti Brazílie, asi 300 km od Uruguaja), dnes 28-ročný útočník (nar. 21. marca 1980) urobil závažnú futbalovú kariéru a dnes je svetovou špičkou. Pred samotným opisom tohto puzzle by bolo vhodné povedať aj niečo o ňom bližšie, ako sa na tento vrchol dostal.

Ako profesionál si začal zarábať futbalom v roku 1998 v brazílskom mužstve Gremio, ktoré má základňu v Porte Alegre (bližšie: www.gremio.net) odkiaľ odišiel, tak ako mnoho iných brazílskych hráčov – do Európy.

Ako prvý ho po dlhých ťahaniciach o odstúpnom získal francúzsky futbalový klub z parížskeho predmestia Paris Saint-Germain, ktorému sa upísal na 5 rokov. V tom čase bol ešte stále málo známy hráč, bol len jeden z mnohých z brazílskej „kolónie“ hráčov na európskom kontinente. Aj keď vtedy bol ešte len ucho medzi dospelými, predtým bol členom brazílskej reprezentácie do 17 rokov, ktorá sa stala v roku 1997 majstrom sveta (vyhrala nad Ghanou 2:1).

Jeho deň prišiel trochu nečakane, a ako sám vyhlásil „nechtiac“. V roku 2002 na majstrovstvách sveta vo futbale, ktoré spoločne organizovali Japonsko a Južná Kórea, narazili na seba vo štvrtfinále dvaja futbaloví giganti, ktorí sa už dlho nestretli – Anglicko a Brazília. Na britských ostrovoch mali dokonca štátom stanovené voľno, aby všetci mohli sledovať tento zápas (pre Anglicko platí časový posun + 8 hodín), ktorí pochopiteľne

sledovala aj celá Brazília, a aj celý svet. Po remíze 1:1 po prvom polčase prišla 50. minúta zápasu, keď sa po nevinnom faule Angličanov takmer uprostred ihriska postavil k lopte mladý Ronaldinho a zo vzdialenosti asi 35 metrov dokázal tak zatočiť loptu, že skončila „v šibenicí“ bezmocného anglického gólmána Davida Seamana! Bol to víťazný gól Brazílie, ktorá nakoniec dobila svoj piaty titul majstra sveta. Nič na tom nezmenil ani fakt, že pár minút po tejto paráde bol Ronaldinho vylúčený a Brazílci hrali do konca zápasu oslabení. Výsledok ubránili. Napriek vylúčeniu sa stal z mladého Ronaldinha hrdina zápasu. Po zápase priznal, že „on nekopal loptu na bránu, ale len ju nevydarene centroval smerom k nej, pričom sa vyjadril, že mu je úprimne ľúto brankára Seamana!“. Mimochodom ten sa po zápase rozplakal ...! A nielen on, s ním aj celý hrdý Albión.

Vtedy si svet všimol, že medzi futbalové hviezdy sa zaradila ďalšia futbalová osobnosť z Brazílie pod značkou „R“ – teda medzi Romária (najlepší hráč sveta podľa FIFA v roku 1994), Ronaldu (v rokoch 1996, 1997 a 2002), Rivaldu (v roku 1999) pribudol večne usmiaty, milovník brazílskej samby Ronaldinho (ktorému sa ušla táto pocta v rokoch 2004 a 2005). O jeho vzťahu k tanečnej sambe svedčí aj skutočnosť, že vie nielen

dokonale predvážať tanečné rytmy spojené so svojimi kľučkami na ihrisku, kde niekedy privádza súperov do zúfalstva, ale aj tým, že dokonca so svojou vlastnou skupinou samby účinkuje aj v brazílskej televízii.

Dnes, keď „kraluje“ v katalánskom veľkoklube FC Barcelona, v ktorom je od roku 2003 a s ktorým vyhral nielen španielsku ligu, ale aj Ligu majstrov, je už jedno, že futbalovou hviezdou sa stal takpovediac nechtiac.

Svetská sláva, poľná tráva. Platí to aj pre Ronaldinha. Teraz má obdobie, keď spolu s ostatnými spoluhráčmi FC Barcelona márne dobiehajú unikajúceho konkurenta Real Madrid, má rozpory s trénerom Frankom Rijkaardom. Fanúšikom nestačí počet strelených gólov, stal sa objektom vypískania, médiá naňho útočia, že je lenivý, nedisciplinovaný, vyhľadáva zábavu – a je tlstý ...! Ešte aj počasie naňho „zaútočilo“, keď počas búrky padol na jeho dom strom – našťastie bez újmy. Po tomto všetkom sa možno schyluje k jeho odchodu z FC Barcelona, a to napriek tomu, že jeho posledná hodnota bola najmenej 60 miliónov eur. Ruský ropný magnát Abramovič, vlastník londýnskeho veľkoklubu Chelsea Londýn a mediálny magnát, ex-premiér Talianska a prezident talianskeho veľkoklubu AC Miláno Berlusconi sú

prípravení súperiť, kto z nich zaplatí za hráča vysoko nad 100 miliónov eur, ak by sa stal voľný. To by bol najdrahší prestup vo futbalových dejinách.

Po tomto jeho predstavení sa môžeme vrátiť k meritu vecí – k maďarskému puzzle s Ronaldinhom. Privátne vydanie puzzle z TK vyšlo v júli 2006, len niekoľko týždňov po úspechu FC Barcelona, ktorá dňa 17. mája 2006 porazila na parížskom štadióne Stade de France svojho veľkého rivala, londýnsky FC Arsenal v pomere 2:1 a získala pohár víťaza Ligy majstrov. Ronaldinho, ako kapitán FC Barcelona bol samozrejme úspešne pri tom. O tom svedčia aj niektoré obrázky priamo zo stretnutia – je ich spolu šesť na averze puzzle z TK (obr. v texte). Zberateľsky oveľa zaujímavejšia a pre mňa podstatnejšia, je reverzná strana, ktorá vytvára zo 6 kusov TK puzzle v tvare 2 x 3 TK na výšku. Obrázec puzzle vytvára rozjasnenú tvár Ronaldinha alebo ako je v ľavom hornom rohu popri brazílskej zástave jeho spomínané priezvisko Ronaldinho Gaucho (obr. na 2. str. obálky).

Tieto TK sú zaujímavé aj z iného dôvodu – majú extrémne nízky náklad – len po 200 ks (po maďarsky 200 db). Karty sú balené. Vydal ich maďarský T-Com ako private karty. Nominálna hodnota po 200 forintov je viac-menej len symbolická. Všetky TK puzzle sú napriek tomu platné do 31.12.2008, stačí si len zatelefonovať...! A ešte treba na záver niečo zdôrazniť – každá TK má na reverznej strane vpravo dolu dodatočné čierne kódové označenie, ktoré pri lavej aj pravej zvislej trojici začína rovnakým označením D6304E a zostávajúce tri ďalšie znaky sú vždy rôzne. K tomu patrí aj trojmiestne poradové číslo každého puzzle vyznačené vedľa kódového označenia, ktoré musí byť na všetkých TK rovnaké v rozsahu od čísla 001 do čísla 200. Ja vlastným číslom 112.

Spracoval mj

Skončil sa rok Ohnivého prasata

Podľa čínskeho kalendára (starého už 4705 rokov) sa 6. februára 2008 skončil rok Ohnivého prasata (začal sa 17. 2. 2007), ktorý je považovaný za jeden z tých „šťastných“. Rok prasata predstavuje bohatstvo a hojnosť, a považuje sa za najšťastnejší z 12-ročného cyklu, v ktorom je každý rok priradený jednému zvieratú z čínskeho zverokruhu.

Pre všetkých to mal byť rok dobrej vôle, charakteristický dobrou atmosférou pre obchod a priemysel. Rok

Prasata je rokom blahobytu. Zmyselné Prasa propaguje a praktizuje la dolce vita. Ak má život stáť zato, treba ho vychutnávať až do dna. To je jeho heslo. Prasa je rovnako štedré v rozdávaní darov ako v rozdávaní lásky a sympatií. Je hrdý na to, že je šlachetný a výstredný. V tom roku neradno privela miňať ani investovať veľké peniaze bez dôkladného preskúmania situácie.

Po práve skončenom roku prasata máme teda ideálnu príležitosť rekapitulovať, či sa predpovede viac alebo menej naplnili...

Rok prasata pripomenula aj kanadská pošta, keď 11. januára 2007 vydala príležitostnú známku nominálnej hodnoty 52 centov.

Kresba prasata má zvýraznený obrys reliéfnou tlačou.

-ak-

Šekové poukázky

Rozličné príspevky štátu občanom, ako sirotké, rôzne druhy dôchodkov a podobne, sa zasielali šekovými poukázkami Poštového úradu šekového alebo Poštovej sporiteľne. Oprávnenosť výplaty dávky (trvanie

umožňovala zapísanie 30 šekových poukázok a menšia (tlačivo č. Š II – 4a – malý vzor) bola určená na zapísanie max. 10 šekových poukázok. Ak prišlo na dodaciu poštu denne viac ako päť šekových poukázok, bolo treba ich zapísať do doručovacích kariet. Podľa potreby bolo možné vyhotoviť osobitné doručovacie karty pre každý doručovací obvod alebo i pre každú doručovaciu pochôdzku.

Veľký vzor doručovacej karty bolo možné použiť iba vtedy, ak sa malo doručiť viac ako desať šekových poukázok. Prevzatie šekových poukázok potvrdzoval doručovateľ na určenom mieste doručovacej karty (v stĺpci č. 9). Úhrn vyplatených šekových poukázok uvedených v doručovacej karte sa zúčtoval ako jedna položka v dennom účte šekových výplat. Prvopis doručovacej karty sa pripájal k dennému účtu. Do prí-

Šeková platobná poukážka k šeku číslo 6 · 12
Poštovní úřad vyplátí z účtu

Z účtu 44 (20) poukazuje 25 Kč h

25 Kč h

Poštovní spořitelna Praha, nákup cenných papírů pro daňové nedoplatky

Průplatek č. j. 70 790

Poštovní spořitelna v Praze

na adresu Agneta Štefanová, Velké Dravciach, u Lázeňce, Č. j. 181

S. L. 4 N 1933

Predná strana Šekovej platobnej poukážky Poštovej sporiteľne v Prahe na sumu 25 Kč, ktorá bola podľa údajov vo výťažnej pečiatke podaná 26. 9. 1933 pre adresáta vo Veľkých Dravciach. Z dôvodu neuviedenia na šekovej poukážke nebola vyplatená adresátovi.

dôvodu nároku) musel spravidla vždy potvrdiť poverený funkcionár príslušnej obce, v ktorej žila osoba poberajúca dávky. Termín výplaty týchto poukázok býval vyznačený vo výplatných podmienkach.

V roku 1941 Slovenská poštová správa zaviedla na rozlíšenie termínovaných šekových poukázok od ostatných ich jednotné označenie tým, že sa mal odstrihnuť ich ľavý horný roh. Vyplývalo to zo skutočnosti, že predčasným vyplatením šekovej poukážky mohla vzniknúť poštovej správe škoda (zánikom nároku adresáta na výplatu dávky napr. jeho úmrtím a podobne). Za neoprávnené predčasne vyplatenú šekovú poukážku Poštová sporiteľňa predpisovala paušálnu náhradu zahrňujúcu i úrokovú stratu, korešpondenčné výdavky a podobne.

Na manipuláciu so šekovými poukázkami platili Pravidlá poštovej sporiteľne, diel I., šeková služba. Podkladové informácie sú čerpané z opravy týchto pravidiel, platných od 15. marca 1944.

Šekové poukázky sa po príchode na dodaciu poštu preskúšali a bezchybné sa zapisovali do doručovacej karty šekových poukázok alebo Príchodnej knihy šekových poukázok (tl. č. Š II – 5). Doručovacie karty boli v dvoch úpravách, väčšia (tlačivo č. Š II – 4 – veľký vzor)

SLOVENSKO
40h
DOPLATNE

Číslo denného účtu 78

Výplátne podmienky, uvedené na listovej strane, sa potvrdzujú:

Sumu, uvedenú na prednej strane, prijal

dňa 22. I. 1942

Podpis prijímateľa: Ján Hrnčiar

Príchodné číslo 70/103

Potvrdenie výplaty podmienok treba si vyžiadať u nosiča šekového úradu.

Za správnosť potvrdím ručí potvrdzujúci úrad.

20.1.1942

Zadná strana šekovej poukážky Poštovej sporiteľne Bratislava na sumu 66 Ks, ktorá bola určená adresátovi v Hrnčiarovciach pre maloleté deti. Šeková poukážka bola podaná 19. 1. 1942. Na dodaciu poštu Nitra 1 prišla 20. 1. 1942. Adresátovi bola vyplatená 22. 1. 1942. Potvrdenie trvajúceho nároku na výplatu potvrdil v ľavej časti šekovej poukážky predstaviteľ obce Hrnčiarovce svojím podpisom a odtlačkom úradnej pečiatky obce. Doručné za vyplatenú šekovú poukážku vo výške 40 halierov je uhradené doplatnou známkou v zodpovedajúcej hodnote, a to podľa odtlačku dennej pečiatky dodacej pošty 22. 1. 1942

Doručovacia karta šekových poukázok		Doručiteľ		Doručený		Doručená suma	
Šekový účet číslo	Adresat	Príjmenie a meno (s uvedením adresy)	Suma	Vrátené	Suma opätovne vyplatená	Doručená suma	Príjmenie a meno
1	11054	Marina Hladik	120	120			
2	11054	Marina Hladik	4000	4000			
3	11054	Marina Hladik	1000	1000			
4	11054	Marina Hladik	1000	1000			
5	11054	Marina Hladik	1000	1000			
6	11054	Marina Hladik	1000	1000			
7	11054	Marina Hladik	1000	1000			
8	11054	Marina Hladik	1000	1000			
9	11054	Marina Hladik	1000	1000			
10	11054	Marina Hladik	1000	1000			
11	11054	Marina Hladik	1000	1000			
12	11054	Marina Hladik	1000	1000			
13	11054	Marina Hladik	1000	1000			
14	11054	Marina Hladik	1000	1000			
15	11054	Marina Hladik	1000	1000			
16	11054	Marina Hladik	1000	1000			
17	11054	Marina Hladik	1000	1000			
18	11054	Marina Hladik	1000	1000			
19	11054	Marina Hladik	1000	1000			
20	11054	Marina Hladik	1000	1000			
21	11054	Marina Hladik	1000	1000			
22	11054	Marina Hladik	1000	1000			
23	11054	Marina Hladik	1000	1000			
24	11054	Marina Hladik	1000	1000			
25	11054	Marina Hladik	1000	1000			
26	11054	Marina Hladik	1000	1000			
27	11054	Marina Hladik	1000	1000			
28	11054	Marina Hladik	1000	1000			
29	11054	Marina Hladik	1000	1000			
30	11054	Marina Hladik	1000	1000			

Predná strana veľkej Doručovacej karty šekových poukázok, kde je zapísaných 30 šekových poukázok. Doručovacia karta bola vystavená na pošte Krušovce (číslo okresnej pečiatky čs. I. typu je 5/273) 6. decembra 1944. Súhrn doručného za tieto poukázky vo výške 62 Ks je uhradený na zadnej strane doplatnými známami.

chodnej knihy šekových poukázok sa zapisovali šekové poukázky:

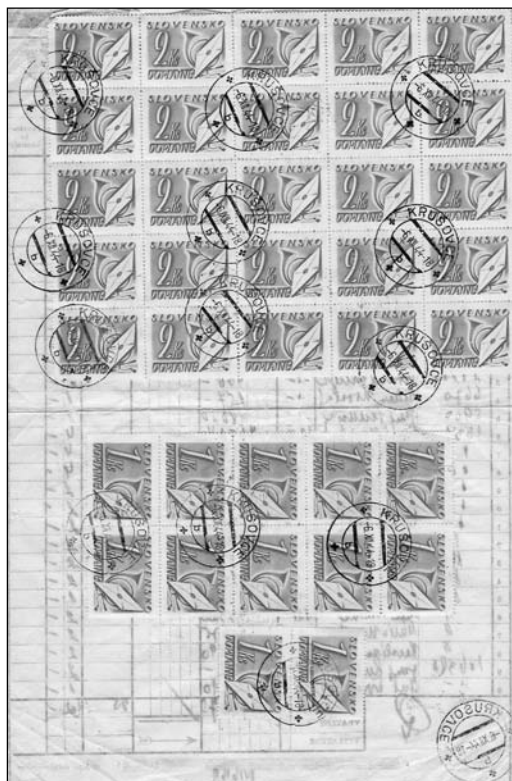
- a) doručované s peniazmi, ak ich prišlo na dodaciu poštu menej ako päť,
- b) avizované,
- c) adresované poste restante
- d) odrodné
- e) adresované dodávacej pošte alebo jej zamestnancom,
- f) zasielané na doručenie poštovní,
- g) určené na doručenie, zapísané do doručovacej karty, ak sa ich nepodarilo vyplatiť cez deň.

V doručovacej karte alebo príchoďnej knihe sa zapisovalo číslo šekového účtu odosielateľa, meno adresáta, deň podania poukázky podľa výtlačnej pečiatky a poukázaná suma. Číslo zápisu v doručovacej karte alebo príchoďnej knihe sa zapisovalo v predtlačnom priestore na zadnú stranu šekovej poukázky.

Za doručenie šekových poukázok sa vyberal popla-

tok – doručné. Tento bol odstupňovaný podľa výšky doručenej sumy. Jeho výška v r. 1944 bola do 100 Ks 50 halierov, do 1000 Ks 1 Ks. Doručné sa uhrádzalo v hotovosti a následne sa na pošte nalepovali na zadnú stranu prvopisov doručovacích kariet doplatné známky, ktoré mali predstavovať úhrn vybraného doplatného. Toto doplatné sa malo zučovať čo najmenším množstvom doplatných známok, teda použitých doplatných známok najvyšších hodnôt.

Pošty toto nariadenie napriek viacerým upozorneniam nedodržovali, a preto k našej radosi sú na zadných stranách niektorých zachovaných kariet väčšie množstvá doplatných známok nižších hodnôt. Doručné za doručené šekové poukázky, ak ich prišlo na dodaciu poštu menej ako päť, sa uhrádzalo nalepením doplatných známok na zadnú stranu príslušnej šekovej poukázky.

Zadná strana veľkej Doručovacej karty šekových poukázok. Úhradu doručného za 30 kusov vyplatených šekových poukázok vo výške 62 Ks dokladujú vylepené doplatné známky v hodnote 62 Ks (25-blok doplatných známok 2 Ks + 10-blok a zvislá dvoj páska doplatných známok hodnoty 1 Ks). Doplatné známky sú opečiatkované dennou pečiatkou pošty Krušovce čs. II. typu s rozlišovacím písmenom „b“ a dátumom 6. 12. 1944.

Šekové poukážky sú vytlačené na ružovom papieri a pozostávajú so samotnej poukážky a ústrižku pre príjemcu. Na prednej strane vľavo hore majú označenie „Šeková platebná poukážka k šeku číslo...“ alebo „Šeková poukážka“, pod nápisom je pokyn, z akého šekového účtu má pošta zaslanú sumu vyplatiť. Nasledujú údaje o výške sumy na vyplatenie a adresové údaje. Vľavo dolu je odtlačok tzv. výtlačnej pečiatky v čiernej farbe. Výtlačná pečiatka má po obvode názov poštovej sporiteľne v Prahe alebo po r. 1939 v Bratislave, v strede štátny znak, nad ktorým je rozlišovacie písmeno pečiatky. Dátumové údaje sú umiestnené vľavo, hore je deň, napravo hore mesiac a v spodnej časti posledné dvojčísle roku podania. Na dokladovej poukážke z roku 1942 je ešte upozornenie, za akých podmienok možno poukážku vyplatiť. Ústrižky pre príjemcu z rokov 1937, 1938, 1945 a 1948 majú natlačené i upozornenie na povinnosť priznať ďalšie príjmy. Na zadnej strane sú rubriky pre evidenčné údaje dodacej pošty, potvrdenie oprávnenosti prevziať zaslanú sumu a potvrdenie jej prevzatia. Menej často sa na zadnej strane šekovej poukážky nachádza i doplatná známka, ktorou je uhradené doručné za šekovú poukážku.

Doručovacia karta šekových poukážok má v záhlaví priestor na odtlačok dennej a okresnej pečiatky dodacej pošty, názov tlačiva, rubriky na doručovacie údaje pošty,

Hlavný priestor má názvy na vpisovanie poradového čísla, čísla šekového účtu, údaje adresáta, dátum podania šekovej poukážky jej sumu, vrátenie poukazovanej sumy, podpis pracovníka pošty, výšku doručného a poznámky kontrolných orgánov. Ako som už spomenul, veľká doručovacia karta má pod záhlavím predtlač na 30 údajov a malá pre desať. V spodnej časti je miesto na odtlačok dennej pečiatky pri zúčtovaní vyplatených šekových poukážok, podpis zúčtujúceho, údaje o celkovej vyplatennej vrátenej alebo prenášanej sume, počte vyplatených poukážok a celkovej sume doručného a ďalšie služobné údaje pošty. Na zadnej strane sú vylepené doplatné známky v hodnote súhrnu doručného.

Stručný opis problematiky šekových poukážok sa zaoberá iba obdobím rokov 1933 – 1948, pretože iba z tohto obdobia bol dostupný dokladový materiál a i časť predpisov vzťahujúcich sa k tejto problematike. Verím, že čitateľ si v príspevku najde aspoň jednu novú informáciu, minimálne tú, ktorá sa zaoberá výtlačnými pečiatkami poštových sporiteľní. Autor uvíta doplňujúce informácie k tejto problematike.

Dušan Evinic

Pramene: 1. Úradné správy Slovenskej pošty č. 17, 25, 27 z roku 1941. 2. Úradné správy Slovenskej pošty č. 10/1944. 3. Zberateľ č. 1/2005. 4. Zbierka autora

5. MEDZINÁRODNÝ ZBERATEĽSKÝ VEĽTRH

5 th INTERNATIONAL COLLECTORS FAIR

BZD

BRATISLAVSKÉ ZBERATEĽSKÉ DNI
06. – 07. 6. 2008

Incheba, a.s., Viedeňská cesta 3-7, 851 01 Bratislava
tel.: 00421 2 6727 2206, fax: 00421 2 6727 2055, email: mklimek@incheba.sk, www.incheba.sk

V tomto roku sa v priestoch areálu Incheba Expo Bratislava uskutoční už 5. jubilejný medzinárodný zberateľský veľtrh **Bratislavské Zberateľské Dni 2008** a 4. medzinárodná výstava olympijskej a športovej filatelie **Slovolympfila 2008**. Veľtrh Bratislavské Zberateľské Dni 2008 bude prebiehať počas dvoch dní **6. – 7. 6. 2008** súbežne s výstavou Slovolympfila 2008, ktorá bude prístupná verejnosti počas šiestich dní **3. – 8. 6. 2008** spoločne v hale A1.

Alexander Rozin, generálny riaditeľ spoločnosti Incheba, na záver vlnajšieho ročníka veľtrhu povedal:

„Zberateľstvo je už dnes vzácnosťou a o to viac som rád, že sa práve v areáli Incheba Expo Bratislava udržiava tradícia a vznikajú stále nové partnerstvá medzi zberateľmi. Medzinárodný zberateľský veľtrh je jednou z mála príležitostí prezentovať všetko nové i vzácne, a zároveň pritiahnúť aj pozornosť mladej generácie.“

Prípravy veľtrhu aj sprievodných akcií sú v plnom prúde. O zaujímavostiach súvisiacich s veľtrhom a sprievodnými podujatiami vás budeme priebežne informovať.

(red.)

Operence – spoločníci človeka

RYBÁRIK OBYČAJNÝ

Vtáci majú niekoľko druhov peria, ktoré zabezpečujú rôzne funkcie. Dlhé letky slúžia na lietanie a páperie

zasa tepelne izoluje telo. Filoplumy, jemné vlasové pierka na tele vtáka, väčšinou ostávajú aj po oškľbaní peria. Ťažko sa odstraňujú, považujú sa za súčasť orgánov kontrolujúcich let. Každé vlasové pierko má dlhý osteň s chumáčikom jemných lúčov na vrchole. Obyčajne je uložené vedľa veľkého pera, ktorého pohyby (ako sa predpokladá) registruje – vníma. Pierko je tiež spojené s nervami, ktoré do mozgu vysielajú signály o rýchlosti prúdenia vzduchu, jeho smere, nárazoch a ďalších pohyboch vzduchu ovplyvňujúcich let vtáka. Je to akýsi systém navigácie letu.

Chvostové perá na krpatom chvoste vtáka (zvané kormidlové), slúžia na kormidlovanie letu a vyrovňovanie rovnováhy. Kormidlové perá majú podobnú stavbu ako letky, ich

počet pri jednotlivých druhoch vtákov je variabilný.

Rybárik obyčajný (*Alcedo atthis* L. čelad' Alcedidae) je 16,5 cm dlhý, pestrý vták s pomerne veľkou hlavou a mocným klinovitým zobákom, krátkymi krídlami a chvostom. Na chrbtovej strane je jagavo modrý. Krídla sú tmavozelené, miestmi sfarbené skoro do

modra. Bruško je hrdzavotmavohnedé. Vrch hlavy je tmavozelený, za okom má hrdzavohnedú škvrnu. Na bokoch krku je biela škvrna. Hrdlo je biele, zobák čierny, oči hnedé a nohy červené.

Žije v teplom a miernom pásme Európy a v severnej Afrike, v okolí potokov a riek, menej v okolí jazier a rybníkov. Často sedí nad vodou na konároch a skalách, odkiaľ pozoruje korisť pohybujúcu sa vo vode. Lieta rýchlo okolo vód. Je samotársky. Chytá vodné živočíchy, malé rybky, vodný hmyz a jeho larvy. V rybnom hospodárstve nenarobí veľké škody pre jeho malý výskyt.

Hniezdo rybárika obyčajného sa dá len ťažko nájsť, čo súvisí s jeho výnimočnou schopnosťou unikať pozornosti.

Zriedkavo ho možno zazrieť, keď sa ako modročervený blesk mihne nad slnkom zaliatou riekou. Na hniezdo častokrát upozorní ťažký zápach starého trusu a rybích kostí po kŕmení mládat.

Na začiatku sezóny hniezdenia samček a samicčka rybárika vyhrabávajú hniezdné nory v brehu rieky. Zobákmi vykopávajú tunel a hlinu potom nožičkami hádžu za seba von. Tunel sa končí oválnou hniezdnou dutinkou, má mierne stúpanie a ich práca na ňom trvá asi dva týždne. Nora je dlhá približne ako ľudská ruka. Samicčka v hniezdnnej dutinke nakladie prekvapivo veľkú znášku šiestich až ôsmich bielych hladkých a lesklých vajec. V núdzi hniezdi aj v dutinách pod koreňmi stromov. Na vajčkách sedávajú obidva dospelé vtáky 18 až 21 dní.

Každé mláďa vyžaduje už od malička každú hodinu jednu malú ryбку. Teda rodičia musia okrem potravy pre seba uloviť každú hodinu šesť a viac rybiek. Po mesiaci, keď sú mladé pripravené opustiť hniezdo, každé z nich zožerie štyri rybky za hodinu, čo predstavuje hodinový úlovok oboch rodičov 28 – 30 rýb. Pri takomto „pracovnom“ zatažení nemajú rodičia (aj keby chceli) možnosť hniezdo upratať. Postupne je hniezdo také špinavé, že rodičia sa po každej jeho návšteve musia poumývať v potoku, aby sa im nepolepilo perie a nestratilo svoju prirodzenú nepremokavosť.

Po vyletení mládat z hniezda, samček ich učí loviť a samicčka do toho istého hniezda nakladie druhú znášku. V čase, keď druhé potomstvo je pripravené vyletieť, hniezdo je už také preplnené odpadom, že rodičia sa do hniezda iba s ťažkosťami dostávajú dnu a von z neho. Počas letu nad vodou sa rybárik niekedy ozýva ostrým „tit, tit“. Z množstva vyvedených mládat sa len malé percento dožije dospelého veku. Často korisťou dravcov.

Jozef Solva

Tiché boje o hlavu štátu

Zdanlivo len nepatrne a každodenne všedné – tak sa niekedy javia poštové známky pre tisíce občanov využívajúcich služby pošty. Ak však zvečňujú prezidentov, môžu ich príbehy mnohokrát znieť aj ako detektívky. Za portrétom na listoch sa často skrýva podivuhodná história.

Okrem Emila Háchu, ktorý bol v úrade prezidenta československého štátu len 105 dní, sa všetkým československým a následne aj slovenským a českým prezidentom dostalo počty ozdobit svojím portrétom poštové známky. Je to samozrejme vždy i pre výtvarníkov a rytcov zakázka veľmi prestížna, preto o možnosť zobraziť prezidenta na známke niektorí aj tvrdo bojovali. A poprední výtvarníci a znalci umenia tiež vždy zasada-li v komisii známkovej tvorby, poradnom zbore vydavateľa známok.

Každá hlava štátu k svojej výsade pristupovala po svojom – podľa osobných vlastností a podľa doby, v ktorej úradovala. Tá výsada spočíva v tom, že zo žijúcich osôb sa na známkach zobrazoval len prezident republiky. Niektorí prezidenti si svoju najrozšírenejšiu podobizňu starostlivo „vychytávali“, iní dávali najavo, že nemajú záujem vidieť denne svoju tvár na známkach.

Tomáš Garrigue Masaryk založil nielen inštitúciu československých prezidentov, ale je tiež zakladateľsky spojený s poštovými známkami, ktoré prezidentov zobrazujú. Známky s TGM sa vyskytovali na listoch v dviadsiatich rôznych podobách, čo sa neskôr už ziad-

nemu ďalšiemu prezidentovi nepodarilo.

Tradiáciu prezidentských miniportrétov založil Max Švabinský s rycami Eduardom Karelom, Jaroslavom Goldschmiedom, Karлом Seizingerom, Bohumilom Heinzom a Jindřichom Schmidtom. So Schmidtom pracoval tiež Karel Svolinský. K výrociu narodenia TGM v roku 1990 vytvoril známku podľa predlohy Albína Brunovského rytec Miloš Ondráček, ďalšie vytvorili (pre Českú republiku) i Oldřich Kulhánek (2000) a Bedřich Housa.

Druhý československý prezident **Edvard Beneš** vraj pôvodne svoju portrét na známke odmietal, nakoniec sa však podriadil.

Predlohou „jeho“ známky sa stal fotografický portrét z ateliéru Langhans, ktorý spracoval rytec Bohumil Heinz. Ďalšie benešovské známky navrhli tiež Max Švabinský a Karel Svolinský, v roku 1994 vyšla známka s portrétom E. Beneša v ryteckom prepise V. Fajta.

Na rozdiel od Beneša, prvý „robotnícky“ prezident **Klement Gottwald** sa k svojej podobe na známkach

nadšene hlásil. Ešte len ako rečníka a politika ho podľa kresby Maria Strettiho vyril Jindřich Schmidt (Pof. 770).

Ako prezident však Gottwald chcel za portrétistu Maxa Švabinského, ktorý zvečnil už predchádzajúcich prezidentov. Švabinský sa neodvážil odmietnuť, keď si Gottwald vynútil návštevu v jeho ateliéri, ale nepáčilo sa mu, že po Masarykovi a Benešovi je prezidentom práve tento pán, a že by ho mal ešte aj portrétovať. Preto nakreslil hlavu tak viditeľne nesympatickú, že jeho návrh známky nebol prijatý. Rytec Schmidt sa teda musel uspokojiť s oficiálnou fotografiou Klementa Gottwalda a prezidentské známky potom zostali na dlhý čas jeho doménou. Naposledy bol Gottwald pripomenutý na známke, ktorú navrhol Oldřich Pošmurný podľa sochy Rudolfa Svobodu (Pof. 2829). Rytcem tejto známky bol vtedy Bedřich Housa.

„Ludový prezident“ **Antonín Zápotocký** sa o prezi-

dentskú známku vraj príliš nezaujímal. Návrh na ňu vytvoril Jaroslav Poš. K nemu sa potom autorsky pripojil Albín Brunovský s rytcom Ondráčkom (Pof. 2678). To ale už nebola prezidentská známka, ale pozoruhodný Zápotockého portrét k 100. výročiu narodenia.

Krásavec medzi prezidentmi **Antonín Novotný** mal o poštové známky trvalý záujem. Nechával sa podrobne informovať o postupe prác a ich vydania osobne ovplyvňoval. Portréty vyrýl opäť Jindra Schmidt a neskôr Bedřich Housa, vrátane príležitostného hárčeka, ktorý sa nedočkal vydania, pričom Novotný na jeho emisii trval až do poslednej chvíle svojho jedenásťročného panovania.

V týchto súvislostiach je zaujímavé, že medzi najvýznamnejšie známky ČSR II patrí práve 30 h známka s Novotného portrétom, ktorá bola v lete roku

1959 vytlačená vo fialovej farbe namiesto modrej (Pof. 1091X). Ide o poslednú známku tlačenú na stroji Stickney, ktorý bol v tom čase v bratislavskej tlačiarňi Pravda.

Predposledný v rade komunistických prezidentov **Ludvík Svoboda** žiadal, aby bol na známke zobrazený v generálskej uniforme. Hárček bol pripravený k Svobodovým osemdesiatinám, ale normalizačný aparát jeho vydanie zakázal. Vyšiel iný, generálsky, avšak bez prezidentských náležitostí.

Vyrýtá smútočná známka tiež nevyšla. Posledný známkový portrét Ludvíka Svobodu je dielom ryta Ladislava Jirku, ktorý ho vytvoril podľa toho zakázaného hárčeka.

Stvárniť prvého Slováka v roli prezidenta republiky si kategoricky vynútil politicky angažovaný rytec Josef Herčík. Usiloval sa o to napriek tomu, že známku s portrétom **Gustáva Husáka** mal už vyrýť Jindřich Schmidt.

Herčíkovi sa však príliš fotograficky pojatý portrét Husáka veľmi nevydaril – nevznel priaznivo. Preto vytvorením ďalšieho portrétu boli poverení Rostislav Vaněk a rytec Ladislav Jirka.

Zmenil sa režim a v napätjej revolučnej atmosfére nastala potreba rýchle vymeniť prezidenta nielen na Hrade, ale aj na známkach. Návrh výplatnej známky podľa fotografie **Václava Havla** vytvoril rytec Miloš Ondráček (ktorý sa vzdal honorára v prospech oddelenia detskej onkológie nemocnice v Motole). Na českých známkach Václava Havla nájdeme i na hárčeku k jeho 60. narodeninám (podľa návrhu Jana Solperu vyrýl Václav Fajtl), či na portréte podľa Jiřího Rathouského v rytine Miloša Ondráčka.

Vznik známky, na ktorej mal byť po rokoch opäť slobodne zvolený prezident, nebol však vôbec jednoduchý. Vydanie spravádzali zákulisné, prestížne vážne – také sa nezažnamenali pri žiadnej z predchádzajúcich emisií československých prezidentov. Pracovný tím okolo Václava Havla mal na prípravu známky veľmi krátky čas a sám budúci prezident len pár minút na to, aby tesne pred odchodom na svoju voľbu narýchlo pozrel líniové rozkresby známky s odtlačkom jej rytiny a podpísal, že s ňou súhlasí.

Tradiícia vydávania prezidentských známkov po rozdelení spoločného štátu pokračovala aj na Slovensku. Znáмка s portrétom prezidenta **Michala Kováča** vyšla v roku 1993 v dvoch nominálnych hodnotách, 2 Sk a 3 Sk. V rokoch 2000 a 2003 boli vydané známky s vyobrazením **Rudolfa Schustera** (5,50 Sk a 7 Sk). Kým predchádzajúci dvaja prezidenti mali na oboch známkach rovnaký portrét, známka s prezidentom **Ivanom Gašparovičom** v roku 2004 bola vytlačená viacfarebným ofsetom (8 Sk), v roku 2005 podľa inej predlohy opäť klasickou jednofarebnou oceľotlačou (9 Sk).

V Českej republike nástupca Václava Havla **Václav Klaus** si už podobu „svojej“ známky mohol premyslieť s väčším sústredením. Dlhو starostlivo rozmyšľal, menil, osobne vyberal pred jej schválením a výsledok náležite ovplyvnil. Hovorí sa, že Klausova známková podobizeň (2003) patrí – aj zásluhou precízneho portrétistu Oldřicha Kulhánka v spojení s rytcom Milošom Ondráčkom – k najpozoruhodnejším zo všetkých poštových cenín s vyobrazením prezidentov.

(Podľa rozhovoru R. Fischera v Lidových novinách 9.2.2008 spracoval -pem-)

Taxe percue – Poštovné zaplatené

Dňa 10. októbra 1955 odoslala banská spoločnosť v maďarskej Tatabányi obyčajný list na podnik zahraničného obchodu METALIMEX v Prahe. Keďže odosielateľ nebol používateľom výplatného stroja a zrejme ani nezatažoval svojich pracovníkov nalepovaním známok na svoju korešpondenciu, poštový úrad Tatabánya 3

Tento postup pražskej pošty ťažko zazlievať, pretože s maďarčinou by mal problémy nejeden poštár aj na Slovensku. Aj keď červená farba signalizovala vyplatenie zásielky, pošta si zrejme v tomto prípade povedala, že poriadok musí byť a možno z pedagogicko-preventívnych dôvodov naznačila adresátovi formou jednoduchého

výplatného, aby svoj zahraničný protajšok upozornil na nedôslednú prácu svojho podacieho poštového úradu.

V tejto súvislosti som si pripomenul aj dobu nedávno minulú, keď na pôde Československa vznikli v roku 1993 dve samostatné poštové správy. Zásielky vo vzájomnom (teda už medzinárodnom) styku – hoci medzi našimi krajinami takmer neexistuje jazyková bariéra – boli označované uvedenou francúzskou poznámkou, aby bolo predpisu účinené zadost'. Opisovaná celistvosť dokumentuje, čo sa môže stať, ak sa

potvrdil úhradu výplatného červeným odtlačkom pečiatky s textom KÉZPÉNZZEL BÉRMÉNTESITVE, čo znamená vyplatenie v hotovosti.

Pretože červená farba bola podľa medzinárodných zvyklostí (a zrejme aj podľa nejakého predpisu UPU) rezervovaná na úkony súvisiace s vyplatením zásielky (pozri napr. odtlačky výplatných strojov), zrejme týmto maďarská pošta považovala za dostatočne preukázané, že zásielka bola pri podaní vyplatená.

Prečo sa potom na zásielke nachádzajú čs. doplatné známky, ktoré reprezentujú opačný názor československej pošty? Nuž, podacia (a po nej hádam i maďarská výstupná) pošta sa dopustila malej chybičky – totiž v medzinárodnom poštovom styku musí byť vyplatená zásielka, pokiaľ nie sú na nej nalepené poštové známky alebo odtlačok výplatného stroja, označená poznámkou „TAXE PERCUE“ (poštovné zaplatené) v úradnej reči UPU, teda vo francúzštine. A to sa nestalo.

Pražská dodávacia pošta preto správne zaťažila zásielku doplatným, avšak v milosrdnej výške 60 h, čo v tom čase bola tarifa za list hmotnosti do 20 g do spriateľených socialistických krajín, teda bez tretného porta (dvojnásobného).

pozabudne na takúto zdánlivú drobnosť.

M. Bachratý

burda auction

NABÍDNĚTE K PRODEJI NEBO DO NAŠICH AUKCÍ POŠTOVNÍ ZNÁMKY, CELISTVOSTI, POHLEDNICE A DALŠÍ SBĚRATELSKÝ MATERIÁL. STÁLE PŘIJÍMÁME JEDNOTLIVÉ POLOŽKY I CELÉ SBÍRKY.

POBOČKA V PRAZE:
Praha 4, Na Dolinách 44
(návštěvu si sjednejte předem)

Střelice u Brna, Malá Stránka 8,
664 47, tel/fax: +420 547 239 520
e-mail: info@burda-auction.com
www.burda-auction.com

MÁTE SLOVO

Autorka zaujímavého príspevku o papierových obrúskoch, pani **Alena Šedová**, ktorý sme v rubrike Ďalšie zberateľské odbory uverejnili v čísle 12/2007 Zberateľa, nám po oboznámení sa s našim časopisom napísala: „Po prečítaní vášho časopisu som zistila, že je zameraný hlavne na filateliu. V našom Klube zberateľov kuriozít filatelisti nie sú (pokiaľ viem, tí majú svoj samostatný klub), my sa venujeme zbieraniu iných predme-

tov. Ale spomenula som si, že raz ma oslovil niekto z firmy Filatelie Praha a spýtal sa ma, či papierové obrúsky a známky majú aj niečo spoločné. V tom čase som túto tému ešte nemala, ale zaujala ma a začala som sa o ňu zaujímať. Výsledok môjho pátrania vám formou obrázkov prikladám“.

Pozn. redakcie: Reprodukovaný papierový obrúsk v tvare obálky leteckého listu so želaním radostných Vianoc, či obrúsk s naznačenou zadnou stranu pohľadnice so želaním príjemného stretnutia, pričom oba obrúsky zároveň pripomínajú doručeníu poštu, priam nabádajú na zberateľstvo. Ak tento nápad z dvoch rôznych krajín získal aspoň jedného zberateľa leteckých listov, jedného zberateľa pohľadníc, alebo zberateľa papierových obrúskov, tak to bol úspešný nápad.

Stretnutie spoločenstva sv. Gabriel sa uskutoční 5. apríla 2008 v Trenčíne v budove Kera-moprojektu od 9.00 do 13.00 hod.

Pozyvame všetkých záujemcov o kresťanskú filateliu.

ČO PÍŠU INÍ

■ FILATELIE (ČR) ■ 2/ 2008

Úvodný príspevok V. Münzbergera sa zaoberá historickým vývojom perfinov na území Československa, 1. časť sa týka perfinov na rakúskych známkach. Poštovou históriou je 46. časť seriálu Malé zastavenia na ceste filatelie a čs. poštovej správy Fr. Beneša st., keď sa siedmym dielom zaoberá Čs. poštovou správou. Filatelistickú zbierku Britskej knižnice (jedna z najväčších verejných filatelistických zbierok vo Veľkej Británii) približuje M. Langhammer. W. Baldus pokračuje druhou časťou príspevku Filatelistické svedectvá – známky revolúcie, v ktorom píše o známkach z prechodných období zmien štátnych režimov. V. Feldmann sa zamýšľa nad známkami talianskej pošty s reklamným prívieskom (od známky neboli oddelené perforáciou), či ide o personalizované známky. Z oblasti tematickej filatelie je článok J. Petráska o významnej publikácii s názvom Olympijské vydania 1906. O zaujímavostiach prvých poštových listkov vydaných v roku 1945 píše M. Fencel. V znaleckej hliadke F. Beneš názorne vysvetľuje vznik falzifikátu „skúšobnej tlačie“ známky Košického vydania, hodnoty 13 K. V odbornej literatúre sa predstavuje nový katalóg španielskych známok. Z tradičných rubrik sú v čísle informácie

o novinkách Českej pošty, o nových známkach vo svete, inzercia a kaleidoskop kratších príspevkov. Časopis prináša aj jednu veľmi smutnú správu o úmrtí dlhoročného šéfredaktora Filatelie, Jaroslava Pítrru...

■ PERFINY č. 4 (162)

Časopis českých a slovenských zberateľov perfinov vo svojom štvrtom čísle z decembra 2007 úvodom prináša informácie o nesúťažnej propagačnej výstave v Nitre pri príležitosti Dní českej kultúry a o výstave v Mníchove, v marci 2008, na ktorej náš najúspešnejší vystavovateľ perfinov Julius Píša môže získať kvalifikáciu na výstavu prvého „rangu“ v Nemecku, a to na výstavu NAPOSTA 2009. T. Kotek informačne uvádza preklad pravidiel na hodnotenie exponátov kolkov na výstavách F.I.P. O novom katalógu maďarských perfinov píše J. Marenčík. O bankovom dome Fortuna Jellinek & Co z Hlidska perfinárskeho, ako aj histórie lotérií v období Č.K. a I. ČSR, prináša ďalšie zaujímavé zistenia J. Kuběnka. Kanadské úradné perfiny približuje T. Kotek. Ďalšie informácie z oblasti maďarských perfinov uvádza J. Kuběnka. Nové informácie o najstaršom perfine z územia Slovenska prináša J. Marenčík. Záver tvoria správy členom a 23. písomná aukcia perfinárskeho materiálu.

(spracoval -pem-)

Známka a známková grafika (16)

V druhej polovici deväťdesiatich rokov pri hodnotení prvých piatich ročníkov slovenskej známkovej produkcie bolo možné konštatovať, že máme také príkladné realizácie známky v smere vertikálnom a takú šírku výrazovo diferencovaných realizácií, že možno už hodnotiť slovenskú známkovú tvorbu ako celok. V tvorbe, kde súbežne s vyzretými dielami osobností známkovej grafiky sú zastúpené aj prejavy v tom čase začínajúcich tvorcov, možno sa začať zaoberať otázkami výrazových prúdov, nadväzností a kontinuity vývoja, ako aj hľadať odpoveď na otázku kladenú výtvarnou teóriou na Slovensku v tomto období o náležitosti postavenia nášho umenia či potrebe dobiehania vývoja.

Najmä s ohľadom na predchádzajúcu československú známkovú tvorbu je opodstatnené konštatovanie, že kontinuita vývoja sa v tomto období rýchlo presúva na začínajúcich autorov v tejto oblasti. Krivka vývoja osobností známkovej tvorby sa prekvapujúco mení.

V známkovej tvorbe Jozefa Baláza, najproduktívnejšieho slovenského známkového tvorca, ktorý celkovo vytvoril okolo 120 československých a slovenských známok, v tvorbe tohto nestora slovenskej známkovej tvorby je neperušená kontinuita vývoja s tvorbou minulého obdobia. Stále je evidentná vysoká výtvarná úroveň jeho tvorby aj v známkovej grafike s dominujúcim prvkom výraznej lineárnej kresby, plynulej línie perokresbového charakteru, s neutíchnajúcim emotívnym na-

pätim línie zblížujúcim jeho známkovú, ilustračnú a voľnú tvorbu.

Obdobne tvorba Dušana Kállaya a Igora Rumanského, ďalších významných predstaviteľov, tvorba ktorých si v oblasti známkovej grafiky ponecháva výraznú väzbu na voľnú a ilustračnú tvorbu.

V prvých rokoch známkovej tvorby na Slovensku sa veľmi málo prejavil v tvorbe známkových grafík predchádzajúceho československého obdobia skúsený Ivan Schurmann, čo je treba hodnotiť ako neočakávaný moment.

Podobne je prekvapujúce, že ani Albín

Brunovský, známy svojou invenčnou tvorbou aj v známkovej grafike, a považovaný za jednu z najvýznamnejších osobností tejto tvorby, neprispel do novovznikajúceho známkového kompletu priamym podielom.

Neradostné je tiež konštatovanie, že ak nerátame reprodukovanie Hložníkových Býkov v emisnom rade Umenie (1994) a použitie jeho ilustrácií k Novému zákonu v cykle Duchovná obnova, tak až na jednu realizáciu – majstrovskú kreáciu emisie Nad Tatrou sa blýska... , absenteje aj tvorba viackrát oceneného autora známok Vincenta Hložníka. Žiaľ, v súčasnosti už v obidvoch prípadoch vieme určiť príčinu a netreba ju vidieť v nezáujme týchto významných osobností o známku. Tak tvorba Hložníka i Brunovského sa na známkach Slovenska môže objavovať, a verme, že sa i bude objavovať, v podobe reprodukcii ich diel i ako pocta tvorby. A nezaobídajme, že ich vzťah ku klasickým grafickým ryteckým technikám sa ako odkaz prejavuje v tvorbe grafikov odchovcov bratislavskej VŠVU.

Početne je v známkovej tvorbe tohto obdobia zastúpený grafik a rytec Martin Činovský. Účasť na ryteckej tvorbe je v prípade nášho prvého a vlastne do roku 1992 jediného rytača očakávaná a predpokladaná. Tiež nechcem nedeceňovať jeho podiel na známkovej tvorbe aj po organizačnej stránke a takpovediac školiteľskej činnosti, ktorá v týchto rokoch prerástla do inštitucionálnej pedagogickej pôsobnosti.

Medzičasom však v známkovej tvorbe rýchle napredovali predstavitelia strednej generácie, ktorí po predchádzajúcom

nedostatku tvorivých príležitostí v známkovej grafike ich so zápalom akceptovali. Slovenská známková tvorba deväťdesiatych rokov prezentuje jednak diela zdôrazňujúce drobnokresbu detailu s výtvarným zobrazením výseku reálnej skutočnosti a menej výrazným podielom kreativity, ale aj inšpiratívne diela inklinujúce ku klasickej rytine (Martin Činovský), charakterové portrétno zobrazenia (Dušan Kállay, Robert Brun) emotívne pôsobivé známkové grafiky (Igor Rumanský, Jan Trojan), expresívne ladené vystúpenia známkových tvorcov (Igor Benca,

Štanclová, Ján Švec, Karol Felix, Vladimír Machaj, Katarína Ševellová), dynamické, futurizmom dotknuté figurálne kreácie (Igor Piačka), uplatnenie hravých prístupov (Oliver Solga), tvorivo podnetné prvé realizácie (Júlia Piačková, Júlia Buková), účinnú propagačnú a osvetovo orientovanú grafiku (Zdeno Brázdil, F. Horniak) a pri zohľadnení silného

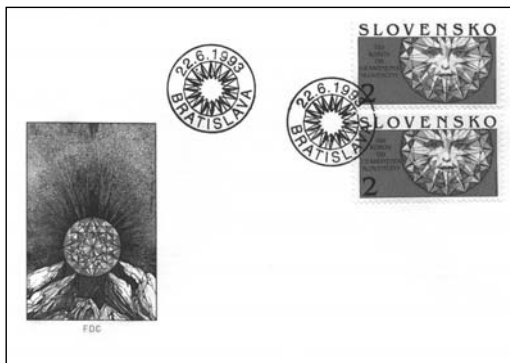
potenciálu grafikov viaceré reprodukcie diel voľnej tvorby (Viera Hložníková, Sibyla Greinerová...). Aj keď tvorba tohto, v prvej polovici deväťdesiatych rokov ešte výrazovo neustáleného prúdu, predstavovala vzhľadom na počet hlavné zastúpenie, nemôžeme v tomto období hovoriť o hlavnom prúde slovenskej známkovej tvorby. Ale len ako o prúde, ktorý stavia aj v známkovej grafike na svojich osobných tvorivých charakteristikách vlastných voľnej či ilustračnej tvorbe a tieto aplikuje na vysokej invenčnej aj realizačnej úrovni aj v známkovej grafike. Tým ju tvorivo modifikuje v zmysle utvárania typu známkovej grafiky, blížiacej sa prejavmi k voľnej grafickej tvorbe. Dochádza tak k posunu uplatnenia motívov vecných a informačných hodnôt z roviny popisnosti do roviny významu. Pre tento prúd je charakteristické tiež potláčanie (možno nevedomé alebo nie programové) typických prejavov oceľoryteckej techniky a ich podriadenie tvorivému zámeru, čo sa v celkovom profile známkovej tvorby prejavuje ako prvok obnovujúci vo väčšej miere pôsobenie farebnosti. Tiež predstavuje výraznejší príklon k formám charakterizujúcim modernú či postmodernistickú prúdy.

Rudolf Cigánik), ikonologicke aj ikonograficky objavné vyjadrenie športových tém (Svetozár Mydlo), ilustratívne, poetické a monumentalizujúce zobrazenia prírody, zvierat a rastlín (Kamila

Rytcí, napriek tomu, že v tom čase nepredstavovali početnú skupinu, ale vzhľadom na výhradne používanú tlačovú techniku vo významnej miere dotvárali profil známkovej tvorby.

Technicky zdatný a stvárňovaniu kovu dobre rozumejúci František Horniak dozrel aj výtvarne pre požiadavky známkovej rytiny. Okrem iného má ako jediný v našej známkovej rytine, či presnejšie v rytine poštovej ceny (FDC emisie 150 rokov od uzákonenia slovenčiny), ojedinelú realizáciu, vytvorenú nie formou líniových vrypov, ale zriedkavou bodkovacou technikou. Použil ju veľmi vhodne na podporaenie pôsobivosti symbolického motívu.

Rudolf Cigánik ako aktívny výtvarník preukázal už v prvých prácach, že vie spojiť požiadavky ryteckej techniky s náročnosťou na jej výtvarný prejav, nechýba mu ani výrazová výtvarná vyzretosť. Rytinu posúva z polohy statických, neosobných, chladných realizácií do polohy dynamickej a expresívnej citnej tvorby. Súčasne možno konštatovať, že aj v ryteckej tvorbe slovenských autorov sa začínajú vo väčšej miere uplatňovať individuálne výrazové prostriedky. Aj naša rytecká tvorba sa začína odkláňať od dedičstva českej klasicizujúcej rytiny, z ktorej základu medzi českými rytcami vyrástli výrazom diferencované tvorivé osobnosti. I početne sa rozrástlo rytecké zázemie, k pôvodnej trojici slovenských rytcov, sa postupne pripojili vtedy ešte ako poslucháči Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave Arnold Feke a Juraj Vítek.

Tiež treba zdôrazniť, že naša známková tvorba nie je perspektívne nutne viazaná na oceľoryteckú reprodukčnú techniku. Naši výtvarníci vedia prednosti tejto umelecko-reprodukčnej techniky využiť na pôsobenie v malom známkovom formáte, ale ich tvorivosť nie je ňou určená.

Antónia Paulinyová

Niekoľko poznámok o znaleckej značke Kaufmann

Pri skúšaní známok s pretlačou *Slovenský štát* v minulých rokoch som musel konštatovať, že približne jedna štvrtina, najmä tzv. lepších hodnôt pretlačí, boli falzifikáty, označené skúšobnou značkou „echt-original Kaufmann“.

Vyzval som preto všetkých, ktorí zbierajú známky Slovenského štátu a majú známky s pretlačou označené značkou Kaufmann v akejkoľvek podobe, že im zadarmo všetky tieto známky preskúšam. (Pán Kaufmann používal na označenie niekoľko značiek rôznej veľkosti a farby.) Veľká časť známok, ktoré som dostal na preskúšanie s pretlačou *Slovenský štát*, bola v poriadku – známky s pretlačou, ako aj značka pána Kaufmanna boli pravé. Prekvapili ma však niektoré známky, najmä tie lepšie hodnoty, na ktorých boli falošné pretlače a mali znaleckú značku Kaufmann. V týchto prípadoch nešlo o chybu znalca, falošné boli aj značky. A to nie iba jedna značka, ale značky dve.

Aby som mohol poukázať na rozdiely, pozrime sa, ako vyzerajú značky pravé a značky falošné.

Na obr. 1 je zadná časť známky 1,60 Kčs s pretlačou *Slovenský štát*, na ktorej je pretlač pravá a pravá je aj

značka Kaufmann fialovej farby.

Na druhom obrázku je zadná strana známky 3,50 Kčs s modrou pretlačou *Slovenský štát*, pričom pretlač aj značka Kaufmann červenej farby sú falzifikáty (červenú farbu pán Kaufmann nikdy nepoužíval). Rovnakú červenú falošnú značku som našiel aj na známke 3,50 Kčs s pretlačou *Slovenský štát* vo farbe červenej. Nechcem sa zbytočne rozpisovať a porovnávať značku pravú

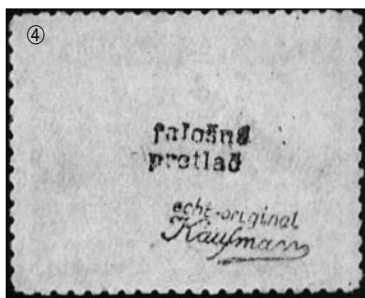
a značku falošnú – aj voľným okom vidno rozdiely medzi jednotlivými značkami.

Na obr. 3 je zadná časť známky 4 Kčs s pravou pretlačou Slovenský štát a takisto je pravá aj značka *echt-*

original Kaufmann vo fialovej farbe. Druhá značka na známke patrí znalcovi p. Müllerovi – Mü.

Na štvrtom obrázku je 10-korunová známka s falošnou pretlačou *Slovenský štát* a rovnako falošná je aj

znalecká značka *echt-original Kaufmann* v čiernej farbe (takú farbu Kaufmann nepoužíval). Falošná značka je približne o 0,5 mm dlhšia, a ak si pozrieme písmená, falšovatelia sa snažili, ale veľmi im to nevyšlo. Všetky písmená sú iné, napríklad namiesto nn sú iba dve vlnovky.

Najväčšie prekvapenie ma však ešte len čakalo – zistenie, že táto falzifikátorská dielňa nevyrobila len dve falošné značky pána Kaufmanna, ale vyrobila aj falošnú značku SLOVENSKÝ FILATELISTA, ktorá je na ďalšom obrázku (obr. 5). Na známke je tiež značka Kozák (slovenský znalec) a znač-

ka Gilbert. Falzifikátori asi skúšali pečiatkovať a ako podklad použili 10-korunovú známku s falošnou pretlačou.

Na obr. 6 je tiež značka SLOVENSKÝ FILATELISTA, ale práva a taktiež značka Kozák. Obe značky sú zväčšené, aby boli

vidieť ich detaily. Falošná značka je o milimeter vyššia ako značka pravá.

Z uvedených skutočností dedukujem, že táto – zatiaľ neznáma –

F

F

F

F

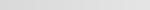
F

F

F

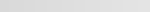
F

F

F

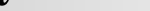
F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

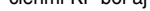
F

F

F

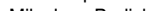
F

F

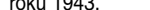
F

F

F

F

F

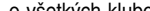
F

F

F

F

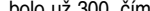
F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

F

Jubileum klubu filatelistov v Považskej Bystrici

Klub filatelistov v Považskej Bystrici si 22. februára 2008 pripomenul významné jubileum – presne pred sedemdesiatimi rokmi, 22. februára 1938, za prítomnosti vyše troch desiatok zberateľov poštových známok, záujemcov o organizované členstvo, sa v novopostavenom Spoločen-

stve Autor na 64 stranách v 12 kapitolách približuje obdobie od konca 19. a začiatku 20. storočia, keď zberateľstvu v Považskej Bystrici dominovali poštové známky a pohľadnice. Autor okrem iného čerpal zo zápisníc KF z 30. a 40. rokov 20. storočia, keď medzi zakladajúcimi členmi KF bol aj jeho otec. Na stránkach „defilujú“ fotografie viacerých členov, ktorí sa podieľali na činnosti KF, vrátane prvého predsedu Václava Rýpala a po ňom Miloslava Bodického, člena Rady ZSFS v Bratislave od roku 1943.

Publikácia obsahuje veľa faktov z „mladšieho“ obdobia aj vďaka tomu, že KV ZSF so sídlom v Martine, v období rokov 1982 – 1989 vydával štatistické ročenky o všetkých kluboch a aktívnych jednotlivcoch v stredoslovenskom kraji. Je skutočnosťou, že klub filatelistov v Považskej Bystrici zakladalo 30 členov a roku 1944 ich bolo už 300, čím sa klub stal štvrtým napočetnejším na Slovensku (vrátane klubov v anektovaných Košiciach).

V súčasnosti má klub rovnaký počet členov ako na zakladajúcom zhromaždení. Spolupráca s inými združeniami a spoločné akcie viacerých klubov, konkrétne s KF v Bytči, KF Martinia, Filatelisticko-poštovým múzeom (súkromným) a mestskými kultúrnymi inštitúciami, umožňujú však ďalšiu činnosť. Vzostupy a pády, ale ide sa ďalej – taký je názov aj jednej z kapitol.

Laďislav Vačko,
predseda KF

skom dome Zbrojovky uskutočnilo zakladajúce zhromaždenie a vznikol Klub československých filatelistov.

Toto jubileum sa stalo aj príležitosťou vydať publikáciu s názvom Dejiny filatelie v Považskej Bystrici autora Otta Gátu, ktorá bola v deň sedemdesiateho výročia klubu filatelistov slávnostne uvedená na Jubilejnej filatelistickej výstave.

Ďalšie zberateľské odbory – modely automobilov

Citroën Autochenille 1931

Automobilka Citroën uviedla v priebehu svojej existencie celý rad prevratných, originálnych technických

konštrukcií, ktoré posúvali vývoj automobilu dopredu.

Jednou z takýchto novinek bol v roku 1922 kolesopásový automobil Citroën B 2 „Kegress“. Novinka do tých čias nepredstaviteľná, spájala prednosti kolesového a pásového pohonu. Voz vychádzal konštrukčne z typu B 2 a jeho využitie bolo vtedy nejasné.

Továrň sa rozhodla pre testovacie a propagačné

pravila aj druhú expedíciu, nazvanú „Žltá výprava“, ktorá niekedy aj v neľudských podmienkach prešla celú strednú Áziu od Bejrútu cez Himaláje až do Pekingu. Tentokrát ju tvorili 6-valcové typy C4 a C6F a opäť dokázali, že kolesopásový automobil je schopný prejsť i ten najnáročnejší terén.

André Citroën po tejto skúsenosti založil spoločnosť „Citroën-Citracu“, ktorá mala pomocou kolesopásových vozov zabezpečovať pre bohatú klientelu výlety po Afrike. Politické intrigy nakoniec zmarili tento zámer.

Citroën Autochenille 1931

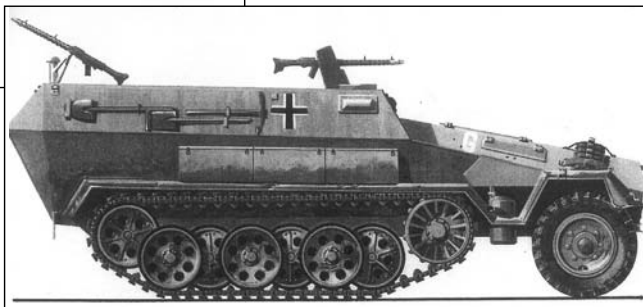

Model 1:43

Aj napriek týmto úspechom nebolo praktické využitie týchto vozov úplne jasné. André Citroën, ktorý v tom čase venoval všetky svoje sily príprave nového voza „Traction Avant“, odložil tento projekt bokom. Jeho nečakaná smrť v roku 1934 znamenala pre fabriku

jazdy. A tak sa zvolila forma expedície africkým kontinentom, predovšetkým púšťou. Expedícia, ktorá dostala názov „Čierna výprava“, prešla celým africkým kontinentom bez veľkých problémov (28 000 km) a dokázala, že táto konštrukcia môže zvládť aj ten najobťažnejší terén.

Preto automobilka v roku 1931 pri-

Model 1:43

Nemecký Sd. Kfz. 251

Model 1:43

M3 Gun Motor Carriage

ústup od ďalších experimentov s kolesopásovými vozidlami.

Je však zaujímavosťou, že tejto myšlienky sa bez zábran chopili nemeckí konštruktéri, ktorí pochopili, že využitie vozov na vojenské účely je priamo úžasné. A tak koncom 30. rokov pre znovu vyzbrojovaný wehrmacht nemecká firma Hanomag skonštruovala dva kolesopásové obrnené transportéry „Mittlerer Schützenpanzerwagen“ (Haki) a PzKpfw IV. Firma Zündapp potom vyrobila pre armádu kolesopásový motocykel „Kettenrad“. V priebehu 2. svetovej vojny preukázali tieto vozidlá vynikajúce vlastnosti. Po vstupe USA do vojny sa tejto myšlienky chopila i americká armáda, pre ktorú firma DODGE skonštruovala kolesopásový transportér (Half Truck).

Duchovný otec tejto myšlienky André Citroën bol v tom čase však už takmer zabudnutý...

Napriek tomu, táto jeho myšlienka našla uplatnenie ešte i v povojnových rokoch. Citroën C6 rozvážal v Tirolsku rakúsky Kurier. V roku 1948 dokonca absolvoval Rallye Monte-Carlo.

Jiří Brož a Jiří Neruda

Spomienka na otca modelov MATCHBOX

Sú to už viac ako dva roky, čo vo veku 87 rokov zomrel Jack Odell, spoluzakladateľ firmy Lesney Products Co. Vodič dodávky, premietač v kine, realitný agent, vojenský rádiotelegrafista, inžinier, ale hlavne autor rôznych hračiek, a najmä duchovný otec modelov MATCHBOX.

Jack Odell po skončení 2. svetovej vojny pracoval ako návrhár foriem pre rôznych výrobcov na okraji Londýna a v r.1952 nahradil vo firme Lesney Prod. Rodneyho Smitha, ktorý odišiel do Austrálie. Prvým modelom, ktorý J. Odell pripravil do výroby, bol známy koronovačný kočiar, ktorého história je známa a bola opísaná v mnohých článkoch zameraných komerčne aj zberateľsky.

O štarte výroby modelov MATCHBOX sa pramene

otec dal dcére do zápalkovej škatulky veľmi atraktívnu hračku, aby overila u spolužiakov, ako sa im bude páčiť. Bol to perfektný model cestného valca Aveling Barford zelenej a červenej farby. A ako je známe, ohlas bol veľký a všetci spolužiaci chceli tiež taký model – a tak sa narodila jedna legenda – modely MATCHBOX.

Alexander Dyměš
(spracoval -pem-)

www.sberatel-ksk.cz
klubsberatelukuriozit@quick.cz

Klub sběratelů kuriozit, pošt. schr. 85, 162 01 Praha 6

SÚŤAŽ O KVET ZBERATEĽA

Vážení čitatelia,

v tomto čísle vyhodnocujeme prvé kolo ďalšieho ročníka našej súťaže – už siedmeho! Opäť sú jeho výsledky veľmi zaujímavé, pričom musíme konštatovať (a z vašich listov to aj vyplýva), že známková tvorba a všetko čo s ňou súvisí, stále boduje na najvyšších priečkach.

Vo vyhodnocovanom kole to potvrdzuje príspevok o našej známkovej tvorbe, keď výrazne zvíťazil pred ďalším článkom z príbuznej oblasti – o problematike reprodukcie umeleckých diel na poštových známkach. Na ďalších miestach sú minimálne rozdiely, pričom na tretej a štvrtej priečke bodovali po dva príspevky. Zaujala identifikácia farebných odtieňov známk počítačovým programom, pokračujúca cesta dolu Váhom, aj poklad zlatých mincí. Námetovej filatelii sa prostredníctvom Operencov – spoločníkov človeka, ušlo štvrté miesto. Piate miesto patrí poštovej histórii príspevkom o podaciích lístkoch. Obrátené logo v znaku SP získalo miesto šieste.

Počet vašich odpovedí vo vyhodnocovanom kole tesne prekročil 50 a za všetky ďakujeme.

Hlasy vo vyhodnocovanom kole boli rozdelené rovnomernejšie, príspevky na prvých šiestich miestach získali 84 % všetkých vašich hlasov. Bodovalo spolu 14 príspevkov (v predchádzajúcom kole tiež 14). Na prvú aj druhú otázku správne odpovedalo 49 súťažiacich.

■ Vyhodnotenie 1. súťažného kola:

1. otázka – fragment z druhej strany obálky, okrem dvoch, správne identifikovali všetci súťažiaci - vyobrazený bol detail známky 50 h (Pof. 1792) z emisie Znak č. miest – znak mesta Bardejov, ktorá bola vydaná 25. 10. 1969.

2. otázka – správna odpoveď na otázku „ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou“ mala byť: známka č. 203 – výplatná známka Bardejov s erbom mesta, vydaná 1. 2. 2000 s nominálnou hodnotou 50 h.

Na 3. otázku - (ktorý článok sa v januárovom čísle Zberateľa najviac páčil), vaše hlasy (32) udelili prvé miesto **A. Paulinyovej** za 15. pokračovanie seriálu **Známka a známková grafika**. Druhá priečka za 16 hlasov patrí **R. Fischerovi** za článok **Filatarsie – mlyný objav o nezbytnosti umění**. Tretie miesto (po 15 hlasov) patrí **Z. Raduškoví** za **Identifikáciu farebných odtieňov** a **A. Urminskému** za pokračovanie **Malebnej cesty**

dolu Váhom (Zberateľské state 29). Štvrtý stupeň patrí **K. Zozulákovvej** za príspevok o **Poklade zlatých mincí z Újfehertó** a **J. Solavovi** za ďalšiu časť seriálu o **Operencoch, spoločníkoch človeka – Belorítka obyčajná**, keď získali po 13 hlasov. Piate miesto za 12 hlasov patrí **D. Evinicovi** za **Podacie lístky od r. 1944 do r. 1954**. **M. Gerec** získal 10 hlasov za **Obrátené logo SP** a tým šieste miesto a zároveň za 9 hlasov na siedmom mieste za ohlas k **návrhu novej typológii emisie Ryby 1966**. **J. Maniaček** zabodoval na ôsmom mieste za **Málo známy pomník Štefánika v Leopoldove**.

Ďalšie hlasy (1 až 4) súťažiaci priznali ešte ďalším štyrom príspevkom.

Výhercami prvého kola VII. ročníka súťaže sú **Ing. Dušan Kavický z Banskej Štiavnice** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 250 Sk) a **Milan Ďurička, Dudince** (poukážka firmy Zberateľ na nákup tovaru v hodnote 150 Sk). Srdečne blahoželáme!

■ 3. – marcové KOLO SÚŤAŽE

Do 3. kola 7. ročníka našej súťaže sme pripravili tieto otázky:

1. otázka znie: Z ktorej československej známky je fragment vyobrazený na druhej strane obálky, z akej emisie a v ktorom roku bola známka vydaná?

2. otázka znie: Ktorá slovenská známka má v kresbe rovnaký motív, v ktorom roku bola vydaná a s akou nominálnou hodnotou?

3. otázka znie: Napíšte troch autorov a názvy ich článkov, ktoré sa vám v marcovom čísle časopisu Zberateľ najviac páčili.

Vaše odpovede s poznámkou „Súťaž“ očakávame do **31. marca 2008**. Za účasť v súťaži ďakujeme a tešíme sa na vaše odpovede, pripomienky a názory.

Redakcia

Súťaž o kvet Zberateľa

Ako každoročne, tak aj v tomto roku po uzavretí šiesteho ročníka našej súťaže a jej vyhodnotení, pošleme najvytvvarejším súťažiacim poštový lístok s emblémom súťaže.

FIRMA ZBERATEĽ®

stále vykupuje

**HODNOTNÉ ZBIERKY I JEDNOTLIVÉ
ZNÁMKY, MINCE A POHLADNICE**

Poradenská služba - Zásielková služba
Diskrétnosť zaručená - Platba v hotovosti

Predajňa:

Račianske mýto 1/D, 831 02 Bratislava,

☎ 02 44 250 149, 0911 250 149

e-mail: zberatel@chello.sk

Otvorené pondelok až piatok
od 10⁰⁰ do 18⁰⁰ hod.

ALBUM ZIKA

**NEHLADAJTE MA DOMA,
NÁJDETE MA NA INTERNETE**

www.albumik.sk

MZIKA@HOTMAIL.COM

TEL/FAX.: 02 / 4342 9386

www.zberatel.com

Návštívte internetové stránky firmy

ZBERATEĽ®

Kliknutím na titulky úvodnej stránky sa
dozviete ďalšie informácie z jednotlivých
oblastí zberateľstva a o aktuálnych ponukách
firmy Zberateľ®

FILATELIA ALBUM

predávame a vykupujeme

**ZBIERKY ZNÁMOK, MINCÍ,
STARÝCH POHLADNÍC,
CELISTVOSTÍ**

**A OSTATNÝ FILATELISTICKÝ
MATERIÁL**

FILATELIA ALBUM

Lazaretská 11

811 08 BRATISLAVA

telefón / fax: + 421 - 2 - 5296 7411

www.matchboxmuzeum.sk; www.filatelia-album.sk

ERVO

Ervín SMAŽÁK

Lotyšská 16, 821 06 Bratislava

tel.: 02/45246 518, 0903 256 518

Propagácia športových podujatí na poštových materiáloch
(prílače, príležitostné poštové ☺ a strojové príležitostné ☹)

Sprostredkovateľská činnosť vo filatelii. Zásielková
služba (novinky SR, ČR).

Ponúkam známky, FDC, celistvosti, katalógy a ostatné poštové
materiály na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Vykupujem kvalitný poštový materiál na tému Olympijské
hry a šport (celý svet).

Prijímam do komisionálneho predaja poštový materiál
na tému Olympijské hry a šport (celý svet).

Členovia SSOŠF pri Slovenskom olympijskom výbore
majú **10% zľavu** na materiály firmy ERVO.

Firma Katalóg Filatelia - Numizmatika

Námestie SNP č. 37, 960 01 Zvolen ☎ 045 / 5320 250-51,
0907 818 772, e-mail: caniga.triangel@stonline.sk
Po – Pia: 10.00 – 18.00 hod.

Vykupujeme a predávame

**známky, mince, bankovky,
staré pohľadnice a vyznamenania**

Zároveň poskytujeme bezplatne poradenskú službu
a ohodnocovanie materiálu.

Pre členov Klubu Filatelie a abonentom časopisu
Zberateľ poskytujeme 5% zľavu

Malebná cesta dolu Váhom v sprievode baróna Alojza Medňanského (IV. časť)

Po priblížení autora knihy Malebná cesta dolu Váhom sa opäť vraciame na našu rieku a nasadáme na plf za Považskou Bystricou.

Dlho nám teraz trvá ďalšia plavba medzi úzkymi vrchmi,....lebo sme za niekoľkohodinovej pomalej plavby v krivolakej tiesňave nevideli ani stopu po ľudskom obydľí, ...To sa plavili oblúkom od Považskej Bystrice smerom k Udiči a Nimnici a potom spätným oblúkom k Púchovu, lebo Váh tam obopína 516 m vysoký kopec Žiar. „Nie je dobre človeku samotnému“, píše ďalej Medňanský, ale jasne sme si to uvedomili, až keď nám mestečko Púchov a usilovnosť drevokupcov, garbiarov a práčov na brehu Váhu pripomenuli, že už nie sme sami a naďalej nás jednotaj budú vítať obývané kraje. Pekný vzhľad naznačujúci prechod medzi dedinou a mestom dodávajú obci kostol s priestoranným námestím a podlhovastá budova solného úradu. Za niekdajší rozkvet vďačilo mestečko najmä múdrej starostlivosti svojich pánov, oboch starších Rákocziovcov. Medňanský hneď prechádza k Lednici, preto sa trochu od neho odpútame, lebo k Púchovu a Nimnici sa žiada čo – to ešte povedať.

Celý ten dvojoblúk Váhu, v tvare veľkého písmena S, je teraz vodnou nádržou **Nosice**, ktorej zrkadlová hladina v bezvetří tahá oči cestujúcich vlakom po jej ľavej strane a po ceste vinúcej sa po jej pravej strane. Priehradný betónový múr má výšku 30,5 m a dĺžku 472

Kúpele Nimnica a vodná nádrž Nosice s výletnou lodou (1968)

m a pod ním je budova elektrárne s tromi Kaplanovými turbínami s celkovým výkonom 65 MW. Budovaná bola v rokoch 1949 – 1959, najskôr ako Priehrada mládeže. Počas dodatočného geologického prieskumu, z dôvodov prameňov s vysokým obsahom CO₂, sa narazilo na výdatné pramene vhodné na balneologickú liečbu. Tie dali vzniknúť Kúpeľom Nimnica, pri vzniku ktorých zohral významnú rolu MUDr. Jozef Vajda, lekár mládežníckych brigád. V rokoch 1950 – 1953 počas prázdnin na stavbe pracovalo až 2 300 študentov a viac rokov sa priehrada oficiálne nazývala Priehradou mládeže. K Púchovu treba dodať, že toto okresné mesto je teraz známe hlavne gumárenským a textilným priemyslom.

Medňanského plf by pokojne vplávala na vodnú hladinu priehrady. Pri priehradnom múre by ju ale museli rozobrať a brvno po brvne ponosiť pod priehradu. Zbit by ju mohli buď na starom koryte Váhu, alebo na derivačnom kanáli, ktorý starý Váh sprevádza. Pripomínam čitateľom asi známu vec, že priehrady ukončili po stáročia využívané pltničenie na Váhu, na „dlhé trate“, lebo nie všetky mali vybudované vzdúvacie komory na vyrovnanie hladín.

Nasadneme teda k Medňanskému a započúvame sa do jeho výkladu. *Starším Rákocziom patrilo hrad a panstvo Lednica spolu s Púchovom. Keď totiž po bitke na*

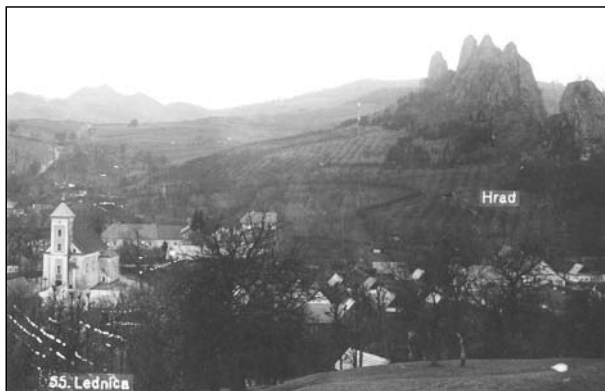
Púchov (okolo r. 1955)

Bielej hore nariadenia Ferdinanda I. prinútili množstvo protestantov v Čechách a na Morave vystáť sa, našli mnohí útočisko na majetkoch Rákociovcov. Najmä v Púchove, kde vznikla celá nová ulica z prístahovalcov-súkenníkov. Slobodne si vykonávali svoje bohoslužby a usilovne vyrábali súkno, ktoré sa vyrovnalo i najmenšiemu súknu holandskému...oblúbili si ho najmä mlynári, mäsiari, remeselníci tovariši, meštania v mestečkách a podobní ľudia. ... Aby mali dost kníh náboženských, založil tu Rákoczi kníhtlačiareň, ktorá však zanikla. Týždenné trhy a jarmoky sú tu hojne navštevované a pre konkurenciu susedných Moravanov, s ktorými sa určuje spojenie cez **Lyský priesmyk**, veľmi živé.

Les štíhlych, pyramídovité dohora sa tiahnúcich topolov asi hodinu cesty za Púchovom nám oznamuje, že sa blížíme k **Lednickým Rovniam**, bezvýznamnej dedine, ktorú pred niekoľkými rokmi zosnulý gróf Aspremont premenil skvele upraveným parkom veľkého štýlu na jedno z najkrajších vidieckych šľachtických sídiel v Uhorsku. Medňanského park naozaj očaril, lebo ho v ďalšej časti opisuje „perom básnika“ zamilovaného do jeho nádhery, keď píše, že také dokonalé dielo sa vytvorí len spojením prírody a umenia. V kostole v parku je pochovaný Aspremontov priateľ, barón Kachnitz a grófova manželka. Pozornosť venuje aj cestičkám, chodníkom, vysokým topolom, mauzóleu a vode v parku, okolo Aspremontovho kaštieľa. Obec čítajúca asi 2 500 obyvateľov je doložená r. 1471. Známa je sklárskou výrobou od r. 1892.

Medňanskí v Rovniach priblížili a po ich prehliadke pokračovali možno pešo, možno kočom? K malým výletom, príjemne vyplňajúcim populudnie, patrí vychádzka horskou úžľabinou na necelú hodinu vzdialený hrad Lednica s rovnomenným pan-

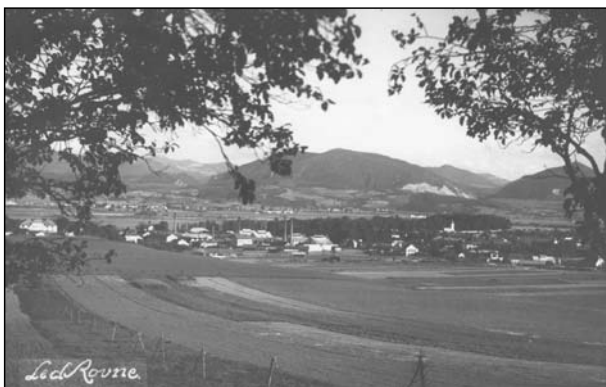
stvom, ku ktorému patria aj Rovne. Prvé doložené správy sú z obdobia bojov medzi Jurajom Podebradským. Ten sa stažuje uhorskému kráľovi na vpády uhorských rytierov a výslovne Bielka z Lednice. Či bol Bielek zakladateľom sa určite nevie. S určitostou sa však vie, že bol mocným lúpežným rytierom. Veď v hlbokom lese osamele a vysoko čnejúci hrad bol naozaj veľmi vhodný na bezpečné lúpežnícke hniezdo, ktoré ukrývalo Bieleka i jeho nakradnuté poklady. Nový páni Podmanickovci neboli o nič lepší. Keďže sa pominuli bez potomkov hrad aj panstvo Lednica pripadli eráru, aby ich potom Ferdinand I. daroval Telekessyovcom. Po bitke na Bielej Hore sa tam usadili českí bratia, teda Bratrci a v r. 1650 pobudol medzi nimi aj J. A. Komenský. (Podľa archívu jednej moravskej farnosti Komenského otec sa volal Segeš, bol z Pobeďima a na Morave pracoval „na

Pohľad na obec Lednica. Vľavo v popredí kostol, vpravo sa týčia ruiny hradu (okolo r. 1935)

komenciu“ – teda bol *comenius*). V roku 1710 hrad dobylo a podpálilo cisárske vojsko, lebo bol jednou z bašt Rákocziho povstania. Obec Lednica (okolo 1 500 obyvateľov) je doložená r. 1471. Je tam priemysel sklársky a liehovarnický. V minulosti sa tam vyrábala octan olovnatý a drevný ocot. Obcou preteká riečka toho istého mena a je prítokom Váhu.

Medňanský cestou od Rovní spomína na Belušu a blízky Reginin majer, kde sa choval vyberaný rožný statok (zostalo tam z neho niečo?). Konštatuje že vidí z plte, niekde len podľa pamäti, kaštieľ v **Horovciach** a **Ladcoch**. Ten druhý postavili Motešickovci, keď im kráľ daroval jednu a Illesházyovcom druhú polovicu panstva v Košeci, kde starý hrad našli noví majitelia až po základy zničený, takže nezostali nad zemou ani zvyšky rumov. Listina Albrechta, prvého Habsburga na uhorskom tróne, spomína

Celkový pohľad na obec Lednické Rovne, kaštieľ vľavo (okolo r. 1935)

roku 1438 Petra, syna Štefana Malého z Košeca (de Cassa), a to je najstaršia hodnoverná stopa... Ale až udalosťami, ktoré koncom 17. storočia krčovitě otriasli Uhorskom, že ich dejepisec nemohol zachytiť bez toho, aby svoje pero nenamáčal do krvi, stala sa Košeca známou tým, čo zavinilo jej záhubu. Jej majiteľ Petrovič (Petróczy),... zúčastnil sa na sprisahaní, krvavým následkom ktorého sa palatín Vesselény vyhol len prirodzenou smrťou v pravý čas, no ostatní účastníci im poväčšine podlahli... Podľa najodvážnejšieho návrhu mali prepadnúť cisára Leopolda I. v okolí Schottwienu, (podľa inej verzie mal byť cisár zajatý na polovačke, ale hodinu pred ňou bolo sprisahanie odhalené, čo ho zachránilo pred únosom) keď mal ísť v ústrety svojej mladuche, Margaréte Španielskej, ako zajatca ho odviezť na Košec, tam ho tak dlho väzniť, kým by nepodpísal pripravenú listinu, a až potom ho pustiť na slobodu. Rozličnými okolnosťami bolo sprisahanie a spisahanci odhalení (vodcovia uväznení) a generál Heister priťiahol s armádou na Košec... Zabarikádovaní sprisahanci sa najskôr chceli brániť, nakoniec však utiekli na Likavu. Košeckú posádku rozpustili, hrad vypálili a sedliakom nakázali, aby ho rozrušili do základov.

Osudom Petróczyho boli vojny a povstania a zomrel ďaleko od domoviny zbavený všetkých práv. Košecký hrad zanikol, Košecké Podhradie (okolo 1 400 obyvateľov) a Košeca (okolo 2 500 obyvateľov) zostali. V Košeci pobývali aj českí Bratříci, ktorí si tam vybuodovali kostol. Pretože sa to týka Váhu, spomením aj rodáka z Košeca, Mgr. Augustína Rebra, realizátora výskumných vrtov v Teplom ramene Váhu v Piešťanoch. Aby sme nevynechali jednu z vodných elektrární na Váhu, pripomeňme si, že v Ladcoch je ďalší stu-

Zvyšok českobratského kostola v Košeci (okolo r. 1930)

peň Vážskej kaskády s výkonom 16,1 MW. Táto elektrárň bola vybudovaná ako prvá v rokoch 1932 – 1936 s haťou a zdžrou pri Dolných Kočkovciach a až dodatočne sa začlenila do Vážskej kaskády.

Cestou okolo obce Pruské nás Medňanský informuje o priestranom farskom kostole a kláštore františkánov, ktorý roku 1640 založil vesprímsky biskup Ondrej Jakušič. Tiež nám pripomína, akože ináč, veď bol zanietený poľnohospodár, veľký majer patriaci grófovi Königseckovi. Pruské je aj sídlom vršateckého majetku od čias, čo hrad Vršatec (nem. Löwenstein) leží v rumoch. Tisíce návštevníkov (?) prezerá si zrúcaniny hradu čnejúce do výšin, ...ale stopy po murive nájdú len tí, čo vedia kde hrad treba hľadať. Tak je murivo stotožnené

Pohľadnica Považie – Vršatec (okolo r. 1925)

s vápencovými skalami. Tento nevelký hrad je nesporne najodvážnejšou stavbou v Uhorsku...S najväčšou pravdepodobnosťou sa dá predpokladať, že k jeho vzniku dala podnet ničivá výprava Mongolov. Roku 1244 vlastnil Pruské i celý majetok Eleud – Leustach, po ňom Bogomer z rodu Abovcov. Hrad vystriedal postupne panstvo Matúša Čáka, Štibora zo Štiboric, palatína M. Garu. Kráľ Matej ho daroval Spolňanskovcom, tých vystriedali Jakušičovci a Rákocziho povstanci. (Výpočet vlastníkov či správcov ani v tomto prípade nie je úplný) K hradnému panstvu patrili obce Pruské, Bohunice, Mikušovce, Červený Kameň a ďalšie.

So spusteným Vršatcom hraničí na druhom brehu Váhu ležiaca a tomu istému majiteľovi patriace panstvo Ilava s rovnomerným mestečkom, so spomínanou už Belušou a štyrmi dedinami. Ak už na Pruskom badať náznaky mestského vzhľadu, tým viac ešte na Ilave, kde sa okolo zámku nahromadili skupiny domov neprerušené žiadnou

chatrčou. Kedysi sa obec volala *Leva*, ako sa uvádza v listine *Ludovíta I.* z roku 1358. Po porážke Matúša Čáka patrila kráľovi a ďalej rozličným šľachtickým rodom. Jeden z nich, posledný *Ostrošič*, sa zaplietol s *Petrovičom – Petróczym* do prípravy sprisahania, a len útekom si zachránil holý život. Štát potom predal hrad s ilavským panstvom za 80 000 zlatiek *Krištofovi Breunerovi*, ktorý dobudoval dolnú časť – zámok a roku 1682 dal prerobiť na kláštor trinitárov s nemocnicou. Roku 1856 ho uhorský štát odkúpil a zriadil v ňom väznicu, ktorá je tam doteraz. Toto ešte plaviaci sa gróf *Medňanský* nemohol vedieť, lebo sa plavil viac ako 30 rokov

predtým. Mesto *Ilava* má asi 10 000 obyvateľov (okrem väzňov) a doložené je r. 1318. Darilo sa tam súkenníkom a garbiarom. Neskôr tam založili pivovar, zápalkáreň a tehelňu. Elektráreň na *Váhu* s výkonom 15 MW postavili v r. 1940 – 1946. Dajme však ešte slovo *Medňanskému: Bol tam prvý kláštor v Uhorsku tejto rehole a súčasne jeden z najpoprednejších, kým za Jozefa II. nezanikol. Kostol, miesto zburaného starého určený za farský kostol, patrí medzi krajšie v stolici a má katakomby, aké by mali byť všade. Za Rákocziho povstania si obec mnoho vytrpela...*

Alexander Urminský

HLASY A OHLASY

Na posledné pokračovanie *Malej školy numizmatiky E. Minarovičovej o čistení mincí z rôznych kovov* zareagoval pán *Vilam Färber*, keď napísal, že „*Rád by som sa podellil o skúsenosti pri čistení mincí získané vlastnou práxou.*“

Čistenie mincí

Strieborné mince sa dajú dobre vyčistiť prostriedkami, ktoré sú bežne dostupné na našom trhu. Na ich čistenie používam sódu bikarbónu. Rozriedim ju s vodou na kašičku a touto zmesou mince jemne triem prstami. Prúdom vody dokončím čistenie, prípadne použijem ešte mydlo s jemnou kefkou.

Zamerať sa však chcem hlavne na mince z iných kovov, okrem antických mincí, ktoré neodporúčam čistiť vôbec. Laik môže tieto mince viac poškodiť, ako vyčistiť. V tomto prípade by som čistenie prenechal profesionálom.

V minulosti sa mince z iných kovov namáčali do čpavku riedeného vodou v uzavretom pohári. Neboli totiž iné prostriedky. Dnes mi dobre poslúži *Savo* alebo *Cilit* na WC. Avšak pozor! Pri čistení týmito chemikáliami treba dodržiavať predpisy o ochranných pomôckach a používať gumenné rukavice a okuliare. Ponorením mincí do týchto prostriedkov nastáva totiž chemická reakcia, pri ktorej sa uvoľňujú jedovaté plyny, preto treba byť opatrný. Ako pracovné nástroje v zásade nepoužívam žiadne ostré predmety, neodporúčam ani žiadne rytie ani skrabanie.

Pri čistení postupujem takto:

Chemikáliu v primeranom množstve nalejem do skleneného pohára so skrutkovacím uzáverom. Najlepším je 300 ml zavárací pohár. Mince namáčam a vytáhujem pinzetou, ponáram ich do malej vrstvy tekutiny. Pohár vždy uzavriem, aby sa obsah nevyliat. Pokiaľ chemikálie neriedim, mince namáčam len na niekoľko desiatok sekúnd, ak ich riedim vodou, tak na niekoľko minút, prípadne hodín (podľa potreby).

Ponorené mince pri čistení treba často otáčať a kontrolovať. Pri rýchlom čistení sa sústredím len na túto činnosť. Dlhé pôsobenie chemikálií totiž môže mince poškodiť. Najmä na minciach s obsahom železa sa môže vytvoriť korózia, ktorá sa potom ťažko odstraňuje. Každú mincu čistím osobitne, ponáram vždy len jednu. Spolu môžeme čistiť iba mince z jedného kovu. Nikdy ich nemiešame, lebo sa môžu nežiaduco zafarbiť.

Mince sa nesmú ani vzájomne dotýkať. Ak sa tekutina zakalí, treba ju vymeniť.

Čistenie si vyžaduje sústredenie a trpezlivosť, pričom sa nesmie zabúdať na ochranu očí a rúk. Po vytiahnutí mince pinzetou z čistiacej tekutiny ju ešte umyjem mydlom jemnou kefkou, opláchnem pod tečúcou vodou a vysuším flanelovou handričkou.

Mince z iných kovov sa dakedy lakovali bezfarebným lakom. Dnes ich stačí ošetriť glycerínom a opäť vyleštiť flanelovou handričkou.

Po skončení práce si treba umyť ruky mydlom v teplej vode, podľa potreby vydrhnúť a potom natrieť výživným krémom.

Pracujte tak, aby stav mincí po čistení bol lepší ako pred ním. Prajem veľa rozvahy, trpezlivosti a dobré výsledky.

Vilam Färber

Monografia československých a českých známok a poštovej histórie (9. diel, VII. zväzok): Československé obálky dňa vydania 1947 – 1992, spracoval **Pavel Aksamit**, vydal **Pofis** v spolupráci s **Českou poštou, š. p., Poštovým muzeom a Zväzom českých filatelistov**, Praha 2007, 260 strán. Príloha: číslovaná PT, odtlačok drevorytiny J. Schmidta.

Je pozitívnu skutočnosťou, že edičný rad monografií o čs. známkach, ktorého prvý diel vyšiel ešte v roku 1968, pokračuje aj po rozdelení Československa. Zrejme záujem o filatelistické materiály býv. spoločného štátu stále pretrváva. „Na vine“ sú asi aj samotné známky s vysokou výtvarnou hodnotou a výrobným spracovaním. Samostatnú kategóriu tvoria obálky prvého dňa (FDC – z anglického First Day Cover), ktoré spájajú známku, pečiatku a dopĺňajúcu kresbu do jedného harmonického celku. Preto sa stali predmetom záujmu mnohých zberateľov.

Hlavným kritériom, ktoré odlišuje **československé FDC** od ďalších obálok je skutočnosť, že ich vydanie bolo oznámené vo Vestníku a v presne stanovenom období od dátumu vydania **boli poštovou ceninou s výplatnou schopnosťou**.

Zberatelia postupne zistili, že FDC poskytujú široké možnosti špecializácie, keď si zároveň možno všimnú nielen samotnú známku, ale aj jej umiestnenie na obálke a v prípade viacerých známok aj ich poradie, tiež rozdiely v pečiatkach, tvaroch obálok a ich papiera, i v kresbách na obálke. V neposlednom rade tiež ako plnili úlohy z určenia na reprezentatívne účely vydavateľa.

Tieto všetky skutočnosti spracoval do súbornej publikácie – ďalšieho dielu monografie, známy filatelistický odborník na obdobie ČSR II, publicista, dlhoročný člen Komisie čs. známky ZČSF a SČF **Pavel Aksamit**.

Okrem prehľadných vyobrazení so základnými údajmi každej vydanéj obálky dňa vydania, hlavným prínosom publikácie je podrobné spracovanie špecializovanej časti, a to od zaujímavosti obálok, pečiatok, cez odlišné nalepenie známok, ich odlišných zostáv, až po rôzne prehľady obálok – ministerských, neohlásených

vydaní, vydaných k zvláštnym príležitostiam a so zberateľskými variantami známok, vrátane ich ohodnotenia (typy, doskové chyby, odchýlky perforácie, odchýlky vlastností papiera).

Publikácia obsahuje aj veľa doteraz nepublikovaných skutočností, počínajúc podrobnými informáciami o príprave a samotnej tlači obálok, ktoré poskytol bývalý dlhoročný pracovník tlačiarne spojov, a končiac registrom autorov a rytcov FDC.

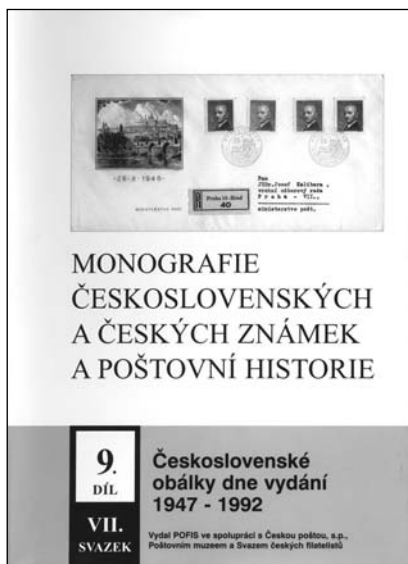
Je trochu na škodu vecí, že sa takáto významná publikácia nevyhla jednej terminologickej nepresnosti, a to tým, že hneď v úvode a na niekoľkých miestach sa v súvislosti s použitou tlačovou technikou vyskytuje termín „ocelotlač z plochy“. Je všeobecne známou skutočnosťou, že ocelotlač je tlač z hĺbky, preto takéto skrátene pomenovanie je zavádzajúce – spája totiž druh tlače so spôsobom tlače, pričom tlač z plochy je ofset alebo kameňotlač. Keďže pri rotačnej ocelotlači nehovoríme o „tlač z valca“, tak by sme nemali používať ani pomenovanie „ocelotlač z plochy“, ale **ocelotlač z plochých dosiek**.

Záverom možno konštatovať, že monografia o čs. FDC je veľkým prínosom do oblasti špecializácie filatelistických materiálov „nového Československa“. Je na chválu autora, že sa mnohoročnými získanými poznatkami a zisteniami podelil aj s ďalšími zberateľmi a záujemcami o čs. známkovú tvorbu.

Publikované zistenia, ktoré boli skompletizované aj pomocou mnohých zberateľov však nepovažuje za definitívne konečné, predpokladá ich postupné dopĺňanie. Ako príklad možno spomenúť varianty s iným nalepením známok, keď sa tieto môžu teoreticky vyskytovať vo všetkých prípadoch, ak sú na obálke najmenej dve známky. Vychádza sa pritom zo skutočnosti, že pri ručnom nalepovaní známok na obálku a pri mnohonásobnom opakovaní tohto úkonu môže ľudský faktor veľmi ľahko zlyhať – a zberateľská zaujímavosť je na svete. Už aj dnes možno tieto úvahy dozriť ďalšími nálezmi.

Tieto skutočnosti by mali preto podnietiť hľadanie nových zaujímavosti na FDC a potvrdiť, že recenzovaná publikácia dokonale odhaľuje čaro filatelie a zberateľstva, a preto by nemala chýbať v knižnici žiadneho zberateľa s hlbším záujmom o známky ČSR II.

R. Klíma

Dr. Gianfranco Mattiello, Mailand und Wolfgang Vogt: Deutsche Kriegsgefangenen – und Internierteinrichtungen 1939 – 1945: Handbuch und Katalog Lagergeschichte und Lagerzensurstempel; Band 1 Stammlager /Stalag /, Band 2 Oflag, BAB, Dulag etc. Arbeitsgemeinschaft Zensurpost e.V. im Bund Deutscher Philatelisten e.V. und Studiengruppe der Poststempelgilde e.V. Koblenz 1986/87.

(Príručka a katalóg internačných táborov a táborových cenzúrnych pečiatok)

Prvý diel s rozsahom 335 strán formátu A4 autori zamerali na históriu jednotlivých táborov, dátum a miesto zriadenia tábora, ako aj jeho pobočiek, jeho kapacitu, národnosti, ktoré boli zastúpené v tábore, kto ich oslobodil, ako aj ukončenie svojej činnosti a podľa ich označenia. Ide o tábory pod názvom Stalag (Mannschafts stammlager), určený pre vojakov a poddôstojníkov. V ďalšej kapitole sú uvedené táborové cenzúrne pečiatky s rímskymi a arabskými číslami, ako aj tábory bez presnej identifikácie z hľadiska dislokácie atď. Pre nás sú dôležité tábory Stalag II A, Stalag III B, Stalag III D, Stalag IV A, Stalag IV B, Stalag IV C, Stalag IV D, Stalag IV F, Stalag IV G, Stalag VII A, Stalag VIII A,

Stalag VIII C, Stalag IX B, Stalag IX C, Stalag X B, Stalag XI A, Stalag XI B, Stalag XVII A, Stalag XVII B, Stalag 344, Stalag 398, v ktorých boli umiestnení voenský zajatci česko-slovenskej armády, zajatí na východnom a západnom bojiisku, v Afrike a na Slovensku v čase

SNP ako príslušníci 1. ČSA na Slovensku. Národnosť slovenská nie je uvedená. Malým nedostatkom publikácie je skutočnosť, že názvy miest bývalej ČSR v Protektoráte Čechy a Morava a zabraných území Sudet sú uvedené v nemeckom jazyku, napr. Teplitz – Schöna, Mähr, Trübau, Wiedenu, i keď autori uvádzajú tieto názvy v poľštine a ruštine.

Druhý diel s rozsahom 346 strán formátu A4 je zameraný hlavne na tábory s názvom Oflag (Offizierslager) určený pre dôstojníkov a generálov. Tieto tábory boli taktiež označené rímskymi a arabskými číslami. Pre nás je dôležitý Oflag IV B, kde boli tiež občania ČSR. Nasledujú tieto ďalšie zajatecké tábory:

Armáde zhromažďovacie miesto (Armeekriegsfangenensammelstellen – AGSST), Záchytný tábor (Kriegsgefangenen – Auffanglager), Prechodný tábor (Durchgagslager – Dulag), Frontový vojnový zajatecký

tábor pre vojakov a poddôstojníkov (Frontstalag), Stavebno-pracovný prápor (Kriegsgefangenen Bau – und Arbeitsbataillone), Pracovný prápor (Kriegsgefangenen – Arbeitsbataillone), Stavebný prápor (Kriegsgefangenen – Baubataillone), Stavebno-ženijný prápor (Kriegsgefangenen – Baupionierbataillone), Ženijná jednotka (Kriegsgefangenen – Pioniereinheiten), Príslavný pracovný oddiel (Kriegsgefangenen – Hafenarbeit-sabteilungen), Sklenársky prápor (Kriegsgefangenen – Glaserbataillone), Prápor pokrývačov (Kriegsgefangenen – Dachdeckerbataillone), Stavebné jednotky letectva (Kriegsgefangenen – Baueinheiten der Luftwaffe), Zásobovacie jednotky (Kriegsgefangenen – Nachschub – einheiten), Kmeňový vojenský zajatecký tábor pre vojakov a poddôstojníkov letectva (Stammlager – Luft), Tábor pre námorníkov (Marinelager), Internačný tábor (Internierungslager), Tábor pre navrátilcov (Heimkehrerlager), Ostatné zaradovacie tábory (Sonstige Einrichtungen).

Nasledujúca kapitola obsahuje táborové cenzúrne pečiatky (Lagerzensurstempel) uvedených táborov. Cenzúrne pečiatky nemajú unifikovaný tvar, rozmery, písmo, ozdoby atď. Obsahujú názov tábora, číslo cenzora a slovo „cenzurované“. Cenové ohodnotenie cenzúrnych pečiatok a celistvosti je uvedené v DM. Prílohu publikácie tvorí tabuľka vysvetľujúca údaje v jednotlivých stĺpcoch publikácie o cene pečiatok, číslo a typ, národná príslušnosť na poštovom doklade, ako aj kresba pečiatky v pomere 1:1.

V publikácii sú uvedené aj údaje o nemých poštových pečiatkach (Die stummen Poststempel), ako aj krajiny, odkiaľ pochádzali vojenský zajatci: Albánsko, Austrália, Belgicko, Brazília, Bulharsko, Kanada, Československo, Dánsko, Holandsko, Francúzsko, Veľká Británia, ostrov Alderney, ostrov Guernsey, ostrov Jersey, ostrov Man, Španielsko (označené ako červení Španieli), Grécko, Maďarsko, Taliansko, India, Írsko, Luxembursko, Monako, Nórsko, Nový Zéland, Poľsko, Rumunsko, ZSSR, USA, Juhoslávia a Južná Afrika.

Autori publikácie vyplnili medzeru o tejto problematike z obdobia II. svetovej vojny. Publikácia je vhodná pri identifikácii jednotlivých táborov, kde boli aj občania Slovenska, ale aj občania iných národností, ktorí bojovali v SNP, napr. Francúzi, Belgičania, Juhoslovania atď. Problémom pre nás zostáva získať a zachrániť tieto celistvosti pre budúce generácie so svojou vysokou historickou výpoveňou hodnotou.

Jozef Korený

AUKCIE • BURZY STRETNUTIA

Kalendár podujatí s uvedením ich názvu, miesta a termínu konania, prípadne ďalšími informáciami je zostavený podľa podkladov, ktoré redakcii poskytli usporiadatelia podujatia. Za obsah a znenie informácií redakcia neručí.

KLUBOVÉ STRETNUTIA

■ **BANSKÁ BYSTRICA** - FILATELIA • Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4 • Každú druhú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.00 hod. ■ **BANSKÁ BYSTRICA** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Skuteckého 36 • Každý posledný pondelok v mesiaci od 16.00 do 17.00 hod. ■ **BRATISLAVA** - FILATELIA, NUMIZMATIKA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Dobrovíčova ulica 14 (Suvorovov internát) • Každú nedelu od 8.00 do 12.00 hod. ■ **KEŽMAROK** - FILATELIA • Zasadacia mestskej polície, Hlavné námestie 3, I. poschodie • Každú prvú nedelu v mesiaci (okrem augusta) od 9.30 hod. ■ **KOŠICE** - FILATELIA, TELEFÓNNE KARTY • Železničná stanica, veľká zasadacia • Každú nedelu od 9.00 hod. okrem sviatkov (júl, august možnosť zmeny termínov) ■ **KOŠICE** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA • Východoslovenské múzeum, Hviezdoslavova 3 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ **LEVICE** - FILATELIA, FILOKARTIA, TELEFÓNNE KARTY • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **CK Junior**, Sládkovičova ulica ■ **LUČENEC** - NUMIZMATIKA, NOTAFILIA, TELEFÓNNE KARTY a iné • Bufet Malá ryba, L. Štúra 6 (pri Lekárni) • 1. a 3. nedela v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **MALACKY** - FILATELIA, každý posledný štvrtok v mesiaci okrem júla, augusta a decembra od 17.00 do 18.00 hod., prístavba Mestského úradu, Radlinského 2751/1, I. posch., č. 112 ■ **MARTIN** - FILATELIA | Výmenné schôdzky v DO Strojár, Vajanského nám. 2 • Každý pondelok od 18.00 hod. ■ **MARTIN** - NUMIZMATIKA • Penzión Čierna pani • Každý štvrtok od 16.00 do 17.00 hod. ■ **MICHALOVCE** - FILATELIA • Dom Matice slovenskej, Masarykova 42 • druhý pondelok v mesiaci o 17.00 hod. (okrem júla a augusta) ■ **NITRA** - FILATELIA | Akadémia vzdelávania, Sládkovičova 7 (za poštou Nitra 1) • Každú prvú nedelu v mesiaci od 8.00 do 12.00 hod. • Dom Matice slovenskej, Dolnočermánska 737 • Párne utorky od 15.00 do 17.00 hod. • Stoly a vstup na oboch miestach bezplatne ■ **NOVÉ MESTO nad Váhom** - FILATELIA • Mestské kultúrne stredisko • Každý štvrtok od 18.00 hod. ■ **NOVÉ ZÁMKY** - FILATELIA • Klub dôchodcov na Podzámskej ulici • Každú druhú a štvrtú nedelu v mesiaci od 9.00 do 12.00 hod. ■ **PIEŠŤANY** - FILATELIA, NUMIZMATIKA • Centrum voľného času Ahoj, Teplická ul. 83 • Každú nedelu od 8.30 do 10.30 hod. ■ **POPRAD** - FILATELIA • Každá prvá a tretia streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. v zasadačke pošty Poprad 2 (pri stanici ŽSR) na 2. posch. ■ **PRESOV** - FILATELIA • Posádkový klub, Mukačevská 20, Sídliisko III • Každý štvrtok od 16.00 do 19.00 hod. a každú nedelu od 10.00 do 12.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - FILATELIA • Stretnutia spojené s výmenou materiálu • Cukráreň EDEN pri Kláštore piaristov na ul. A. Hlinku • Každá nedela od 9.00 do 11.00 hod. ■ **PRIEVIDZA** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou numizmatického materiálu • Dom kultúry - Kultúrne a spoločenské stredisko • Každá prvá streda v mesiaci od 16.00 do 18.00 hod. ■ **RUŽOMBEROK** - FILATELIA • Lipťovské múzeum • Každý druhý a štvrtý štvrtok v mesiaci (okrem prázdnin) - október až marec od 17.00 hod., apríl až september od 18.00 hod. ■ **SPIŠSKÁ NOVÁ VES** - FILATELIA • klubové

stretnutia Centrum voľného času ADAM, Levočská 14 • každý páry týždeň vo štvrtok o 16.00 hod., okrem júl-august ■ **TRENCÍN** - FILATELIA • Kultúrne centrum Dlhé Hony, ul.28. októbra 2/1168 • Každú nedelu v mesiaci od 9.00 do 11.30 hod. okrem Veľkej noci a Vianoc. V auguste 2-týždňová dovolenka ■ **TRENCÍN** - NUMIZMATIKA • Stretnutia spojené s výmenou v Dome armády • Každý tretí štvrtok v mesiaci od 16.00 hod. (okrem veľkých prázdnin) ■ **TRNAVA** - KF Trnava • Zborová sieň ECAV (vedľa ev. kostola), Nám. SNP • Každý štvrtok od 16. do 17.00 hod. ■ **VRANOV n / Topľou** - VŠETKY ZBERATELSKÉ ODBORY • Vináreň Tibava, Duklianskych hrdinov 1235 • Každú prvú nedelu po 15. v mesiaci od 10.00 do 12.00 hod. okrem prázdnin a sviatkov • Kontakt: ☎ 0905 547 950, 0911 547 950 ■ **ŽILINA** KF Žilina ě Dom Matice slovenskej, Hollého 11 • Každú nedelu od 9.00 do 12.00 hod. ■ (R)

REGIONÁLNE PODUJATIA

➔ 1. marec 2008 BRATISLAVA

MEDZINÁRODNÉ STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivoové suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 15.00 hod. Info: ☎ 02/4437 2620, 0904/824 865.

➔ 9. marec 2008 RUŽOMBEROK

STRETNUTIE ZBERATELOV – BURZA, Gymnázium sv. Andreja, nám. A. Hlinku, od 7.30 hod. Ďalšie 30.4.

➔ 9. marec 2008 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (bílí trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 13.4., 11.5.

➔ 15. marec 2008 POPRAD

VEĽKÁ FILATELISTICKÁ BURZA, Stavebné učištie, Okružná ul., veľká sála 7.30 – 13.00 hod. Obj. stolov ☎ 0903 840 010

➔ 16. marec 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, filatelia, filokartia, numizmatika, budova INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563, ďalšie 18.5.

➔ 29. marec 2008 TRNAVA

BURZA ZBERATELOV ZNÁMOK, POHLADNÍC, MEDAILÍ, ODZNAKOV, PLATIDIEL a ďalších predmetov zberateľského záujmu v Dome kultúry, Trojičné nám. 10, od 7.30 do 12.00 hod. ☎ 033/5515354, 0905 115 910. Ďalšia 26.4.

➔ 30. marec 2008 LUČENEC

STRETNUTIE ZBERATELOV RÔZNYCH ODBOROV, Hotel Novohrad, od 8.00 do 12.00 hod. ☎ 0914 238 016. Ďalšie 27.4.

➔ 6. apríl 2008 KOŠICE

CELOSLOVENSKÉ STRETNUTIE ZBERATELOV všetkých odborov poriada Slovenská numizmatická spoločnosť v Dome techniky, Južná trieda 2/A (hotel Centrum), od 7.00 do 12.00 hod. Občerstvenie aj ubytovanie zabezpečené. Info a rezervácie: ☎ 055 / 678 7054 (20.00 – 21.00 hod.). Ďalšie 18.5.

➔ 6. apríl 2008 ŽILINA

MEDZINÁRODNÉ HOBBY STRETNUTIE, všetky zberateľské odbory, budova INGEO, Bytčická 16, od 7.00 hod. ☎ 041/421 2977, 0904 526 563.

➔ 12. apríl 2008 BRATISLAVA

STRETNUTIE ZBERATELOV, mince, pohľadnice, bankovky, odznaky, vyznamenania, TK, etikety, vreckové kalendáre, pivo-ové suveníry, filatelia. Stredisko kultúry BNM, Vajnorská 21, 8.00 – 12.00 hod. Info: ☎ 02/4437 3763, 4437 2620.

➔ 12. apríl 2008 PIEŠŤANY

CELOSLOVENSKÁ ZBERATEĽSKÁ BURZA - filatelia, numizmatika, filokartia. Kongresová hala spoločenského centra v kúpeľoch, 9.00 až 16.00 hod. Vstup zadarmo, stôl 50 Sk, Info: ☎ 0907 215 042, 0905 317 511.

➔ 13. apríl 2008 SENICA

ZÁHORÁCKA BURZA všetkých zberateľských odborov (biši trh), reštaurácia W. Wallace, Hviezdoslavova ul. (vedľa hotela), od 8.00 do 12.00 hod. Stoly: Mir. Sukopčák, ☎ 0905 358707. Ďalšie burzy 11.5., 8.6.

➔ 19. apríl 2008 MALACKY

JARNÁ ZBERATEĽSKÁ BURZA všetkých zberateľských odborov, Školská jedáleň ZŠ dr. Déryera, Ul. gen. M.R. Štefánika 7, od 8.00 do 12.00 hod.

➔ 19. apríl 2008 PREŠOV

BURZA ZBERATELOV, Posádkový klub, Mukačevská 20, sídl. 3, od 8.00 do 12.00 hod. Info: Ing. L. Vajčovec, Cintorínska 3, 080 06 Prešov, ☎ 051/7764730, 0918 493 286, e-mail: lubova@pobox.sk

➔ 20. apríl 2008 BANSKÁ BYSTRICA

CELOŠTÁTNÁ FILATELISTICKÁ BURZA, aj iné odbory vítané. Dom slovenského misijného hnutia, Skuteckého 4, 8.00 – 12.00 hod. Info: Ladislav Hólc, Tr. SNP 48, 974 01 Banská Bystrica ☎ 0905 964 471

INZERCA

■ **KLUB FILATELISTOV 54-01** a Združenie klubov filatelistov Košice príjmu a zašlú výbery do kolovania. Informácie na adrese správcu kolovania: Teodor Magda, Zborovská 2, 040 01 Košice. Z-064

■ **KÚPIM CELINY SŠ** použité na oslobodenom území od decembra 1944 do apríla 1945 ☎ 0903 131848 Z-065

■ **FILATELIA CLUB** Dolný Ohaj (okr. NZ) – výmena známok ☎ 0907 777 165, e-mail: ohaj@post.sk, www.filateliacub.host.sk Z-066

■ **HLADÁM** použité nepoškodené slovenské dobijacie kupóny GSM Orange: Star Wars-Episode III a Superman sa vracia. ☎ 0908 14 65 59 Z-067

■ **KÚPIM** listiny s kolkami hlavne z obdobia rokov 1938 – 1953, prípadne výmením za podobné listiny z iných časových úsekov. Dušan Evnic, Poľská 4, 040 01 Košice Z-068

■ **PRIJEMEM** kvalitné výbery známok do 1945, série, celiny. Kolónia F, GB, P, I vítané. Aj pohľadnice. ☎ 0903 708 613. Z-069

■ **PONUKA ZNÁMOK A MINCÍ**. www.filatelia-album.sk Z-070

■ **KÚPIM** doklady slovenskej poľnej pošty 1939 - 1945, lepšie položky dobre zaplatím. ☎ 0908 94 33 35 Z-071

■ **KÚPIM** staré pohľadnice Humenné (Homonna) a okolie, Nové Mesto n/Váhom (Vágujhely) a okolie. Peter Kolesár, M.R. Štefánika 26, 915 01 Nové Mesto n/Váhom. e-mail: kolesar.peter@post.sk, ☎ 0908 420 530 Z-073

■ **PREDÁM** známky vo väčšom množstve, cudzina Európa – svet, © jednotná cena 0,20 Sk/ks. Jozef Hudáč, Dumbierska 25/2, 949 01 Nitra, ☎ 037/ 7333902, 0907 065 826 Z-074

■ **PREDÁM** 680 ks ks pohľadnic ČSR, ČR, SR a ostatné. Milan Halász, Ovrúcká 12, 040 22 Košice, e-mail: milanke@centrum.cz Z-075

■ **KÚPIM** zachovalé celistvosti s čistými © R-U PP 1914/18, hlavne denné a etapové © „tarnstempel“ a R-listy z PP. ☎ 0907 472 805, e-mail: martin.backor@upjs.sk, adr. Martin Bačkor, Mánesova 23, 041 67 Košice. Z-076

■ **PREDÁM, VYMENÍM** známky ★★ aj © Poľska, Chorvátska, Estónska, Litvy, Lotyšska a celej Škandinávie podľa kat. Michel. Odpoviem na každý list. Hieronym Sawczuk, Konstytucji 3-ego Maja 14, PL 32700 Bochnia Poľska e-mail menel@poczta.onet.pl Z-077

■ **PREDÁM** známky Slovenska 1993-2001 (za nominál), SCO, PT (za 50%) len vcelku. ČSR 1945-92 dohodou. ☎ 036/ 6227340. Z-078

■ **KÚPIM, PREDÁM** alebo **VYMENÍM** © známky Švajčiarska. ☎ 02/ 4333 4797 Z-079

■ **PREDÁM** nepoužívané perové dosky orig. Schaubek (modré) 700 Sk a čisté alb. listy Schaubek č. 20 (svetlo hnedé) s rámčekom 60 ks a 5 Sk. ☎ 0915 742 301 Z-080

■ **KÚPIM** etikety z pív, vín a destilátov. ☎ 0907 183 605 Z-081

■ **KÚPIM** zbierku zápalkových nálepiek a škatuliek. Ponuky: Ladislav Ďurik, Železničná 34, 991 22 Bušinec. Z-082

■ **KÚPIM DCH**, odchýlky, zvláštnosti ČSR 1945-1992. ☎ 0904 249 849 Z-083

■ **PREDÁM** © známky celý svet. Väčšinou 1 Sk/kus. J. Blaha ☎ 037 / 741 7510 Z-084

■ **DOPLNÍM** vydania EUROPA/CEPT 1993-2001 a 50 rokov CEPT (na ★★, TL, zošitky) rôznych štátov podľa vašej chybenky. e-mail: travelers@atlas.sk Z-085

■ **PREDÁM** Rakúsko ★★ zbierka 1945-1999, © zbierka 1945-1999, FDC 1957-1993 (teor. kat. cena 7540 Mlie). Súpis s opisom k dispozícii. Gejza Kušnier, Záhradnícka 190/17, 907 01 Myjava, ☎ 034/621 2657 Z-086

■ **PREDÁM** zbierku pamätných Ag mincí Slovenska 1993-2002, RL, 1x100 Sk, 28x200 Sk, 7x500 Sk, 36 ks. Fr. Mazur, Kuzmányho 3, 040 01 Košice, ☎ 055/622 5635 Z-087

■ **KÚPIM** nepoškodené známky ★★ aj © s tematikou Formula 1 – jazdci, monoposty. ☎ 0903 376 871, e-mail: arpi.keckes@szm.sk Z-088

■ **KÚPIM** zaujímavosti na listoch a známkach Hlinkových vydání (zmiešané zúbkovania, chyby, atd). Dr. Kuča, Bohrova 7, 851 01 Bratislava Z-089

■ **PREDÁM** výstavný exponát Slovensko 39-45 ocenený na dom. a zahr. výstavách zlatými medailami. Len vážnemu záujemcovi. Dr. Kuča, Bohrova 7, 851 01 Bratislava. Z-090

■ **PREDÁM** časopis Filatelie 1990-2007, kompl. ročníky (300 Sk) alebo jedn. čísla á 25 Sk. D. Polan, Svätoplukova 23, 058 01 Poprad Z-091

■ **PRIJEMEM** výbery © a ★★ známok SŠ. Platí trvale. Poštovné hradím. Marián Neipl, Rastislavova 1164/2, 020 01 Púchov Z-092

■ **PREDÁM** SAFE plastové obaly na mince a medaily. ☎ 0905 332 262 Z-093

■ **KÚPIM** rohový 4-bl. SR č. 4 LD a celistvosti so známkami ČSR PP3, 766, 866, 908, 910, 911, 1511, 1512, 1513, 1514. P. Ergh, Vážska 2560/1, 921 01 Piešťany. ☎ 033/ 762 6852 Z-094

■ **KÚPIM** Schaubek listy ČSR 1980-1992. St. Ďurikovič, Soblahovská 5/42, 911 01 Trenčín, ☎ 0903 469 886 Z-095

■ **VYMENÍM** slovenské TK servisné sivé za modré alebo privátne. ☎ 0915 10 40 15 Z-096

■ **PREDÁM** 13 ks ★ + UNO Wien „Nebezpečná zver“. 1 + € 4,40. Ivan Roudenský, Poste restante, 062 01 Starý Smokovec Z-097

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Zberateľské materiály a pomôcky ponúkané v tejto rubrike možno zakúpiť v predajni ZBERATEĽ alebo ich objednať písomne, e-mailom, prípadne aj telefonicky (➔ pozri informácie na 2.strane) **Novozaradené položky sú zvýraznené.**

ZNÁMKY / HÁRČEKY / BLOKY - rôzne námety ★★

Ascension 1973, Morské korytnačky, 170-172	360,-
Azerbajdžan 2007, 50. výr. 1. satelitu (H)	180,-
Antiqua/Barbuda 1986, Lokomotívy, 944-47	240,-
Belgicko 1957, Boj proti TBC, 1084-1090	175,-
Belgicko, 1985-1999, kompl. séria výpl. známok s námetom vtákov, 44 ks,	990,-
Bielorusko 2006, Flóra, 644-646	65,-
Bielorusko 2007, Miestna fauna (4)	40,-
Bielorusko 2007, Domáce chovné zvieratá (5)	99,-
Bielorusko 2007, Remeslá-kováči a tkáči (2)	45,-
Bielorusko 2007, Zvony (3 + H)	180,-
Bielorusko 2007, Umenie – obrazy nezn. autor (3)	80,-
Bielorusko 2007, Svet vtákov – sovy, 4 ⌘	110,-
Bielorusko 2007, Vianoce (2)	65,-
Bielorusko 2007, Vianoce a Nový rok (H),	95,-
Cyprus 2006, Rembrandt, 1070	45,-
Cyprus 2007, Morské živočích, 1087-90	99,-
Cyprus 2007, Motorky, 1091-1094	135,-
Gruzínsko 2001, Šach – Batumi (1)	75,-
Guersney, Historické rovnošaty vojenské, 93-105	95,-
Holandsko 1943, Deň známky – doručovateľ, 422	8,-
Indonézia 2007, Motýle (4 + H)	120,-

Indonézia 2007, Motýle + prílač k filat. výstave, H	90,-
Jersey 1980, Rôzne moto závod, 223-227	50,-
Kajmanské ostr. 1976, 200 rokov USA, 368-372	100,-
Kuba 2007, Fauna v ZOO (6) + H	150,-

Lesotho 1983, 200 rokov letectva, 424-27 + BI 18	210,-
Lesotho 1984, Fil. výstava Ausipex '84, H22	90,-
Lesotho 1989, Vtáky, 787-790	199,-
Malajzia 1998, Vzácny hmyz, H	80,-
Malajzia 2002, Podmorský svet, H	80,-
Malajzia 2006, Vodné vtáky, 1368-1371	65,-
Malajzia 2007, Hmyz (4)	65,-
Malajzia 2007, Lietadlá Malajzie (3)	55,-
Moldavsko 2007, Rôzne vtáky, 4 + H	120,-
Pitcairn Isl. 1972, 25. výr. pomoci južnému Pacifiku, 123-126	150,-

Rep. Centrafricaine 2000, Vtáci, 2426-2431	170,-
Rumunsko 1943, Vydanie pre Transnistriu, 765-768	50,-
Rusko 2006, Vianoce	20,-
Rusko 2007, Kvety – spoločné vyd. s Kóreou, H	75,-
Rusko 2007, Ohrozená fauna – WWF (3)	55,-
Rusko 2007, História nákl. automobilov, (3)	65,-
Rusko 2007, Kone (4)	80,-
Rusko 2007, Expedícia na severný pól (2+K)	48,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1970, 100 r. 1. známky St. Kitts, 222-225	30,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1970, Vianoce, 226-229	30,-
St. Christopher Nevis Anguilla 1973, 70. výr. 1. známky St. Kitts&Nevis, BI 1	70,-
Sv. Helena 1968, 150. výr. zrušenia otroctva, 192-195	30,-
Sv. Helena 1972, Historické zbrane, 254-257	50,-
Sv. Helena 1980, Výročie návštevy Wellingtona, 331-332	30,-
Sv. Helena 1987, Veľryby, BI 8	180,-
Ukrajina 2001, Európa – voda, darca života (2)	80,-
Ukrajina 2007, Pelikán WWF ⌘	85,-
Ukrajina 2007, Pelikán WWF, PL (2 x ⌘) s príl. ☉	110,-
Uzbekistan 1994, Tenis – Taškent, Bl. 3	24,-
Uzbekistan 2007, Lesné plody (4)	180,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Španielske kolónie

Fernando Poo

1960 Deň známky – veľryby, 188-191	50,-
1961 Pre mládež – šírenie kresťanstva, 192-194	45,-
1961 25. výr. obč. vojny, 195-198	50,-
1962 Pre mládež – lode, 203-205	50,-
1962 Deň známky – poštové symboly, 206-208	50,-
1966 Deň známky – opice, 247-250	50,-

1967 Deň známky – fauna, 255-257	50,-
----------------------------------	------

Španielska Sahara

1953 Deň známky – ryby, 139-142	70,-
1957 Deň známky – hyena, 173-176	70,-
1959 Deň známky – poštovní doručovatelia, 200-202	40,-
1961 Pre mládež – gazela, 221-223	60,-
1962 Pre mládež – ryby, 240-242	55,-
1962 Deň známky – domáce zvieratá, 243-245	55,-
1967 Deň známky – vtáky, 293-295	85,-
1969 Pre mládež – gazela, 302-305	80,-
1970 Pre mládež – fennek, 310-313	80,-

Rio Muni

1964 Deň známky – kvety, 42-44	40,-
1964 Pre mládež – fauna, 45-47	45,-
1966 Deň známky – fauna, 72-75	55,-
1967 Pre mládež – flóra, 76-79	55,-

Španielska Guinea

1951 Deň známky – divá mačka, 271-273	50,-
1953 Deň známky – hmyz, 295-298	50,-
1954 Deň známky, korytnačka, žralok, 303-306	60,-
1956 Deň známky – erby, 327-329	40,-
1957 Deň známky – slony, 334-337	50,-
1958 Valencia, 338-340	40,-

Iľni

1954 Deň známky – ryby, 147-150	50,-
1958 Deň známky – ryby, loď	50,-
1964 Pomoc deťom – gazela, 232-234	40,-
1966 Deň známky – motýle, 250-243	65,-
1967 Deň známky – ryby, 259-261	65,-

Rakúsko:

1652 Európa CEPT, hud. skladateľ R. Stolz	34,-
1653 Kongres medzinár. združenia pre stavbu mostov	22,-
1655 Moderné umenie v Rakúsku	20,-
1656 150 rokov colnej stráže	10,-
1657 350 rokov Lineckých novín	10,-
1658 750 rokov mesta Weidhofen an der Thaya	10,-
1659 25 rokov rakúskej spolkovej armády	10,-
1660 100. výr. nar. A. Wegenera, geofyzika a meteorológa	20,-
1661 100. výr. nar. básnika R. Musila	20,-
1662 WIPA 1981	75,-

1663 Vianoce 1980	20,-
1664 25. výr. všeob. sociálneho poistenia -ASVG	8,-
1665 WIPA 1981, BI 5	80,-
1666 100 výr. nar. maliara W. Dachauera	12,-
1667 Európska konferencia rehabilitácie	22,-
1668 125. výr. nar. S. Freuda, zakladateľa psychoanalýzy	15,-
1669 Kongres UNICHAL vo Viedni	18,-
1670 Umelecká výstava	10,-
1671 Európa – folklór	56,-
1672 100 rokov telefónu v Rakúsku	20,-
1673 25 rokov výskumného centra	20,-
1674 Detská známka	12,-
1675 850 rokov mesta St. Veit	20,-
1676 Medzinárodný kongres klinickej chémie, J. Heller	24,-
1677 75. výr. úmrtia fyzika L. Boltzmann	12,-
1678 100. výr. nar. politika O. Bauera	18,-
1679 Svetový kongres farmaceutickej federácie	22,-
1680 Medzinárodný kongres matematikov	24,-

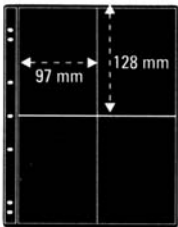
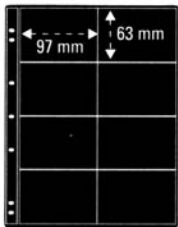
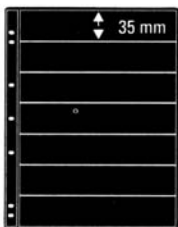
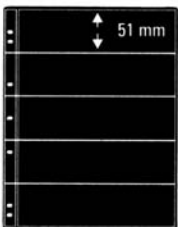
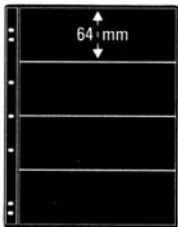
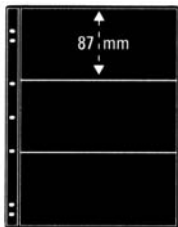
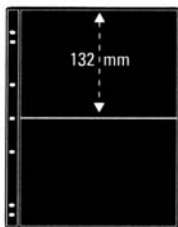
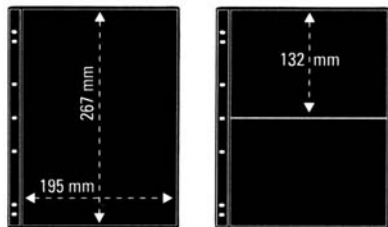
MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Listy do krúžkového zakladača zn. PRINZ

z čiernej plastickej fólie s rôznym počtom riadkov (1 – 7), s celošírkovými priesvitnými okienkami na vkladanie poštových známok a s delenými okienkami na zasúvanie telefónnych kariet a poštových lístkov.

Využitelná plocha 195 x 267 mm.

Cena za 1 ks ľubovoľného vyhotovenia 26 Sk

Krúžkový zakladač s kazetou na albumové listy A 4 v euroobale

Albumové listy so známkami sú uložené prehľadne a bezpečne.

Povrch je z hnedej plastickej fólie

Krúžkový zakladač	285 Sk
Kazeta	295 Sk
Cena za komplet	550 Sk
Názov krajiny (samolepka)	25 Sk

NOVINKA

O. Földes: Slovensko 1939 – 1945, špecializovaný katalóg známok a celín 390 Sk
Príloha: číslovaná PT so známkou z háčeka Detom

Perové dosky

Originál Schaubek (modré, vínočervené) – použité, zachovalé á 860,-
Bez nápisu Schaubek (modré, vínočervené, zelené, čierne) – nové á 650,-

Monografie čs. známok

č. 3 Výplatné známky 1923-1939 250,-
č. 4 Letecké, novinové, dopl. 1918-1939 230,-

Katalógy nové

Česká republika 1993-2006, Pofis 2007 500,-
Česká republika 1993-2007, špecializovaný katalóg, Pěnkava 530,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Katalógy nové

Špecializované netto katalógy ZBERATEĽ – SLOVENSKO

(známky, celiny, FDC, COB, CDV, NL, ZZ, CSO, CM, PT):

Roky 1993-1994	58,-
Roky 1995-1996	68,-
Roky 1997-1998	58,-
Rok 1999	29,-
Roky 2000-2001	58,-
Rok 2002	44,-
Rok 2003	58,-
Rok 2004	38,-
Rok 2005	44,-
Rok 2006	44,-
Rok 2007	48,-
Zostava všetkých 11 ks katalógov len za	470,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Československo 1945-1992, 12 strán bez vyobrazení 18,-

Aktualizovaný cenník Zberateľ známok Slovensko 1939-1945, 8 strán s vyobrazeniami: www.zberatel.com

Známky základného radu podľa aktualizovaného cenníka Slovensko 1939-1945 sú v stálej ponuke firmy Zberateľ

Katalóg ERVO SLOVENSKO 1939-1945, 1993-2005 220,-

Novotný: Mince Jozefa I. 1705-1711 a Františka II.-
Rákocziho 1703-1711 195,-

Novotný: Mince Karla VI. 1711-1740, I.vydanie 265,-

Novotný: MINCE MÁRIE TERÉZIE 1740-1780
(II.doplnené vydanie 2001) 235,-

Novotný: Mince Františka Lotrinského (1745-67),
(1766-80) 250,-

Novotný: Mince Jozefa II 1765-1790
a Leopolda II 1790-1792 240,-

Novotný: Mince Františka I. 1792-1835 185,-

Novotný: Mince a korunovačné medaily
Ferdinanda V. (1835-1848), 2006 185,-

Novotný: Mince Františka Jozefa I.(1848-1916)
nové vydanie r. 2006 325,-

Novotný: Mince Leopolda I. (1657-1705) 330,-

Novotný-Moulis: Katalóg mincí ČSR 1918-92,
ČR a SR 1993-2007 365,-

Novotný: Papierové platidlá ČSR 1918-92,
ČR+SR 1993-2007 365,-

M. Jobek: Katalóg slovenských čipových TK na CD 150,-

Ponúkame albumové listy, Pofis aj formátu A 4:

- s nápisom SLOVENSKO	á 5,-
- bez nápisu	á 4,-
- so štvorcovou podtláčou (len formát Pofis)	á 4,-

Zásobníky na známky, havidky

Zásobník Lindner, A 4, čierne listy,
16-listový 490,-
30-listový 780,-

Zásobník Schaubek, A4, 16-listový, biele listy,
s logom i bez loga **Slovenskej pošty** 360,-
A4, 8-listový, biele listy, bez loga 180,-

Havidky čierne, šírka 30, 32, 38, 40, 44, 52,
55, 58, 60, 70, 85, 90 mm - balíček 60,-

Havidky čierne na PL:
ležaté, veľkosť 175x116 mm - ks 15,-
stojaťé, veľkosť 116x175 mm - ks 15,-

Havidky biele na PL:
ležaté, veľkosť 175x120 mm - ks 15,-
stojaťé, veľkosť 120x175 mm - ks 15,-
stojaťé, veľkosť 135x185 mm - ks 19,-

Zásobníky na mince

Zásobník 10-listový, možnosť doplnenia
listov (3 alebo 4 otvory) 365,-

Náhradné listy
12-okienkové 55x53 mm - 1 list 30,-
20-okienkové 41x42 mm - 1 list 33,-
30-okienkové 31x35 mm - 1 list 35,-

Zásobníky na FDC (celistvosti)

Do veľkosti 190 x 120 mm. Dosky sú z plastovej fólie,
vatované. Fóliové listy (50 ks) sa plnia zhora
a obsahujú čiernu papierovú vložku.
Farby: zelená, modrá, čierna a červená 390,-

Pinzety a lupy

Pinzeta Prinz-Solingen alebo Lindner (špicatá,
lopatkovitá alebo okrúhla), kus 85,-
Pinzeta Lindner, lopatkovitá zahnutá 155,-
Pinzeta lopatkovitá alebo špicatá, dĺžka 150 mm 260,-
Ďalšie lupy podľa Zberatelya 9, 10/2005
alebo na www.zberatel.com

Filatelistické nálepky

Nálepky firmy LINDNER 1000 ks - balíček á 64,-

Obaly na albumové listy

Formát A 4 (tzv. Euroobal) - 10 ks 15,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Albumové listy Zberateľ SLOVENSKO

	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
Ročník 1993	19,-	75,-	32,-	120,-
Ročník 1994	19,-	75,-	48,-	185,-
Ročník 1995	22,-	75,-	48,-	175,-
Ročník 1996	22,-	75,-	54,-	195,-
Ročník 1997	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1998	22,-	75,-	53,-	220,-
Ročník 1999	21,-	75,-	59,-	245,-
Ročník 2000	17,-	65,-	48,-	185,-
Ročník 2001	32,-	95,-	48,-	215,-
Ročník 2002	22,-	75,-	75,-	285,-
Ročník 2003	28,-	85,-	80,-	305,-
Ročník 2004	17,-	65,-	53,-	220,-
Ročník 2005	18,-	68,-	65,-	245,-
Ročník 2006	21,-	69,-	68,-	252,-
Ročník 2007	34,-	110,-	54,-	165,-

I.časť : základné známky a hářčeky,
 II.časť : PL, varianty kupónov a známky z hářčekov
 Pri objednávaní prosíme vždy uviesť ročník, jeho časť (I. alebo II.) a formát (Pofis alebo A 4) !
 Listy ponúkame bez zasklenia (BZ) a zasklené (Z).
 Formáty: Pofis a A 4. Ceny sú rovnaké!

Albumové listy SLOVENSKO 1939-1945

základný rad, 17 listov

BZ	135,-	Z	425,-
----	-------	---	-------

Albumové listy PROTEKTORÁT ČECHY A MORAVA 1939-1945

základný rad, 12 listov

BZ	95,-	Z	320,-
----	------	---	-------

Albumové listy ČESKOSLOVENSKO 1918-1939

základný rad, 32 listov

BZ	256,-	Z	800,-
----	-------	---	-------

Letecké, Novinové, Doplatné, SO... základný rad

BZ	112,-	Z	350,-
----	-------	---	-------

Čisté albumové listy A4 s nápisom

Československo, Slovensko,
 Slovensko 1939-1945,
 Protektorát Čechy a Morava 1939-1945,
 Československo 1919-1939

kus 5,-

Albumové listy Zberateľ ČESKOSLOVENSKO

Ročník	I.časť		II.časť	
	BZ	Z	BZ	Z
1992 Pofis aj A4	24,-	85,-	46,-	175,-
1991 Pofis aj A4	24,-	85,-	80,-	255,-
1990 Pofis aj A4	34,-	125,-	58,-	205,-

1989 a ↓ len A4	45,-	150,-	45,-	175,-
Ročník 1988	65,-	235,-	90,-	310,-
Ročník 1987	45,-	155,-	120,-	395,-
Ročník 1986	45,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1985	56,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1984	50,-	190,-	95,-	325,-
Ročník 1983	50,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1982	70,-	255,-	85,-	295,-
Ročník 1981	55,-	195,-	85,-	275,-
Ročník 1980	55,-	195,-	80,-	255,-
Ročník 1979	45,-	155,-	95,-	325,-
Ročník 1978	60,-	235,-	75,-	235,-
Ročník 1977	55,-	210,-	195,-	650,-
Ročník 1976	45,-	150,-	60,-	210,-
Ročník 1975	56,-	195,-	190,-	595,-
Ročník 1974	56,-	195,-	182,-	575,-
Ročník 1973	48,-	150,-	105,-	350,-
Ročník 1972	56,-	195,-	65,-	235,-
Ročník 1971	48,-	170,-	75,-	255,-
Ročník 1970	56,-	195,-	110,-	370,-
Ročník 1969	52,-	195,-	75,-	255,-
Ročník 1968	75,-	260,-	110,-	350,-
Ročník 1967	55,-	195,-	50,-	170,-
Ročník 1966	65,-	215,-	48,-	170,-
Ročník 1965	65,-	225,-	-	-
Ročník 1964	48,-	160,-	-	-
Ročník 1963	48,-	160,-	-	-
Ročník 1962	48,-	170,-	-	-
Ročník 1961	56,-	175,-	-	-
Ročník 1960	48,-	165,-	-	-
Ročník 1959	42,-	140,-	-	-
Ročník 1958	40,-	135,-	16,-	50,-
Ročník 1957	40,-	140,-	16,-	50,-
Ročník 1956	32,-	110,-	-	-
Ročník 1955	48,-	170,-	-	-
Ročník 1954	34,-	115,-	-	-
Ročník 1953	48,-	170,-	-	-
Ročník 1952	56,-	190,-	-	-
Ročník 1951	32,-	110,-	-	-
Ročník 1950	32,-	115,-	-	-
Ročník 1949	24,-	80,-	16,-	65,-
Ročník 1948	32,-	110,-	48,-	165,-
Ročník 1947	16,-	55,-	32,-	115,-
Ročník 1946	16,-	55,-	8,-	30,-
Ročník 1945	48,-	180,-	18,-	30,-
Let.,Nov. D, SI	104,-	325,-	88,-	275,-

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky
z dnešnej
ponuky
námetových
emisí ★★
(str. 40 - 41)

MARCOVÁ PONUKA FIRMY ZBERATEĽ

Ukážky z dnešnej ponuky námetových emisií ★★ (str. 40)